

O yngling! om du hjärta har
Orginalmanuskript
Bbmoll 4/4 takt
Musik: Erik Gustav Geijer
Vers: Bengt Lidner Medea
Även utkast. från en pianokomp. Andante
Rikedom gif mig Herre! Ej heller låta fattigdom trycka.

GR 1

Till mina vänner
Quartett för mansröster
18 maj 1837
Orginalmanuskript
Bbdur 6/8
Vänskap! Haf tack för allt du mig gifver.

GR 2

Min politik
för en röst och piano
11 October 1837
Cdur 6/8 takt Allegretto
Går mig världen mot, hör jag gräl och knot.

GR 3

Manuskript
Ritter Toggenburg
Romanz
trestämmig sång med piano
fiss-moll 4/4-takt
Ritter true Schwester liebe

GR 4

Vid Brukspatron C.F Geijers graf
Trestämmig sång med piano
a-moll 4/4-takt Andante
Vandrare som Gud an styrka gaf.

GR 5

Manuskript
Min musik
En röst med piano
G-dur 4/4-takt Andante con moto
I skogen jag går, då klingar det stilla.
Berg och Dal

Soprano, alto, piano
Ess-dur 2/4-takt Allegretto
Tidigt på berget min raska kind (?).

Ass-dur 4/4-takt
Bergets prakt jag väl i minne har.

Sjuktröstan
En röst med piano
f-moll 4/4-takt
Tystna, ana, stanna, plåga.

Tarantella
Tenor 1, tenor 2, Bas 1, bas 2
F-dur 4/4-takt
Hoppas! Iid, men hoppas ändå

Min Hustrus visa
sång med piano
a-moll 3/4-takt Allegretto
Hela världen löper sägs det.

GR 6

Manuskript
Aftonbetraktelse No 2
Quator af E. G Geijer
Soprano, alto, tenore, basso
Ess-dur 6/8-takt Andante
Fly ej, fly ej du hjertats minne hvad jag tidigt älskat har.

GR 7

Manuskript
Afsked med Echo
Quator af E. G Geijer
Soprano, alto, tenore, basso
E-dur 6/8-takt Andante
Farväl, Farväl, Farväl, Farväl!!! Glöm ej.

Manuskript GR 8
Afton på sjön
af E.G. Geijer
Fyrstämig sång med piano
Bb-dur 3/8-takt Allegretto non troppo
Hör klockan klingar till aftonbön.

Manuskript GR 9
Till E.G. Geijer
Solo och Kör
F-dur 2/4-takt
När historien ditt namn.

Manuskript
Lille Kolargossen
Noter till visans refräng skrivna av E.G. Geijer
a-moll 6/8-takt
Sång med piano
Det är så mörkt långt bort, långt bort i skogen.
(noterna låg utställda i en monter i Geijersgården)

Manuskript GR 10
Minne af November 1841 till Janne Geijerstam af Lindblad
Solo agitato calando
C-dur 3/4-takt

Manuskript GR 11
Viva Henry IV
Flerstämig sång med piano
klingar doriskt i Bb-dur 4/4-takt con moto
Viva Henry quatre

Lancion y Dayle de los Paejanos de Salamanãa
a-moll 2/4-takt Presto
Dicen que nonos queremos

Waes me for Prince Charlie
F-dur 4/4-takt Larghetto
a ve bird came to our hadoor

Pilgrimmen
af Geijer
e-moll 4/4-takt
Wandrar du än? Jag söker min vän.

Erik Gustaf Geijer

GRA 1

Dubbelsonat (fyrhändigt) för pianoforte, Hans kongl. Höghet i underdånig-
het tillägnad; handskrift;

I Allegro con spirito Eb 4/4

II Andante G 6/8

III Presto scherzando c 3/8

har tillhört: Charlotte Wrangel; Eva Geijer 1929; gåva från Tandläkare
Gunnar Geijer 1950

Erik Gustaf Geijer

GRA 2

Dubbelsonat (fyrhändig) för pianoforte Till Minne af fru Anna Elisabeth
Löwenhjelm född af Geijerstam, Hennes sörjande Make och Moder tillägnad
af E.G. Geijer Sthl u.ä. stentryck af C. Müller

Allegro non tanto

II Andante sostenuto

Dahlgren

Omslag: Geijer
Sångstycken med ackompanjement för Pianoforte
Ord och musik af E.G Geijer
Förlag J.C Hedbom Stockholm

GRA 5

Samlingen har tillhört Sofie D

De små Duo

Två sångstämmor med piano

G-dur 4/4-takt Allegro

Hoppa, dansa, dockor ansa, lyssna till pappas röst.

g-moll 4/4-takt Minore. Andante

Snart står der med allvarsamma later.

G-dur 4/4-takt Majore. Allegro

Hoppa dansa, dockor ansa.

Söderländskan i Norden

En sångstämma med piano

Ass-dur 3/4-takt Alla Polacca

Stundom äfven vaken drömmer jag.

I en ung flickas album

(sångmelodin ej utskriven)

G-dur 4/4-takt Allegretto

Kärlek lätt kommer och går.

Höst-Visa Duo

Soprano, Basso

Ess-dur 4/4-takt

Kärlek i de förflutna dagar.

Soldat flickorna Duo

Två sångstämmor med piano

G-dur 4/4-takt Allegretto

Ack när som stridstrumpeten skallar.

Blomplöckerskan
En stämma med piano
A-dur 4/4-takt Allegretto
Det är så roligt och så förtroligt.

Bilden
En stämma med piano
G-dur 3/4-takt Cavatina
Tjusande bild ur de forna dar.

Tonerne
Fyrstämig sats (?) Piano Partitur
Ass-dur 4/4-takt Andante

Tande, hvars strider blot natten seri

Nya sänger med Accompanement för piano-forte
Ord och musik af E.G. Geijer
Förlag: J.C. Hedbom Stockholm

Vår säng

Sopran, alt, bas
No 1 F-dur 6/8-takt Allegro
Vår jag hälsar dig, till Norden.

sopran, alt
Var 1 F-dur 6/8-takt

sopran, alt, bas
Var 2 F-dur 6/8-takt

sopran, alt, bas
Var 3 F-dur 6/8-takt

Den första sommarfågten
Trio för fruntimmers röster
Sopran 1 sopran 2 alt med piano
No 2 F-dur 4/4-takt Vivace
Det är så herrligt.

Skärslipargossen

En sångstämma med piano
No 3 e-moll 4/4-takt Allegretto
Godt folk, jag är en fattig gosse.

Reseda

En sångstämma med piano
No 4 F-dur 2/4-takt Andante con moto
1 Blomster i de svala lunder.
2 Solens strålar icke stänkte.
3 Fast du ej af ljuset smekas.
4 Lefva, ack det är att lida!

I Dansen

Sopran, Alt, piano
No 5 F-dur 3/4-takt Allegretto
Lustigt med, glädtigt blod.

Ur dansen

Sång med piano
No 6 A-dur 3/4-takt
Ila glada ungdoms skare.

På sjön

Sopran, Alt, Tenor, Bas
No 7 A-dur 3/4-takt Moderato
Ro, ro, ro, ro, på den stilla sjön.

Afsked med Echo

Sopran, Alt Tenor, Bas
No 8 H-dur och E-dur 6/8-takt Andante
Farväl, farväl. Glöm ej din vän.

Afton känsla

Sopran, Alt, Tenor, Bas
No 9 Ess-dur 6/8-takt Andante
Fly ej, fly ej du hjertats minne.

Nyare sänger till Forte-piano
Ord och musik af E.G Geijer
Förlag: J. C Heddom
stentryck af J Meyer

Barndoms minnen

Sång med piano

F-dur 3/4-takt Andante

Ljufva 3/4-takt! ack försvinnen.

C-dur 4/4-takt All o vivace

Hur lifvligt jag minns.

F-dur 3/4-takt Allegretto

Lifvas det minne.

Min Hustrus visa

Sång med piano

a-moll - A-dur 3/4-takt Allegretto

Hela världen löper, sägs det.

Gräl och allt väl

Sång med piano

a-moll 6/8-takt Allegretto

Litet gnabb ibland skader intet grand.

Husen-brudarna duo

Sopran, alt, piano

a-moll 3/4-takt Molto vivace

Tyst hör du ej ännu hästens lopp.

A-dur 3/4-takt Majore

Mod mitt hjertai

Min musik

Sång med piano

G-dur 4/4-takt Andante con moto

I skogen jag går.

Vallflickans Aftonvise

Sång med piano

f-moll 6/8-takt Allegretto

1 Min snälla flicka .

2 Spring ej långt fram .

3 I mina spår .

Första aftonen i det nya hemmet

Sång med piano

D-dur 6/8-takt Andante con moto

Jag vet en hälsning mera kär .

Marsche

1:a 2:a Tenor, 1:a 2:a Bas

C-dur 4/4-takt

För Gud och sanning .

Gammalt och nytt

Sånger för piano-forte af E.G Geijer

4:de Häftet

Förlag J.C Hedbom Stockholm

Ur lidners medea

Sång med piano

a-moll 4/4-takt Andante

Det finns en evig makt .

Ur lidners medea

Sång med piano

Ass-dur 4/4-takt Tempo di Marcia

O yngling! om du hjerta har .

På nyårsdagen 1838

Sång med piano

E-dur 3/4-takt Sostenuto

Ensam i bräcklig farkost.

Den lilla kolargossen

Sång med piano

a-moll 6/8-takt Ej fort men med skyndande declamation

1 I skogen vid milan.

2 Tidigt med solen.

3 Jag är ej rädder.

4 Tra la la... frist sinne.

5 Ack vore jag väl hos min gamla far.

6 Och skugan den faller så tjock.

7 Ack Gudi der är etlil der är två!

8 Och natten den nedsteg.

9 Med pickande hjerta.

10 Min son! jag sat här i så mångt år.

Riddar Toggenborg

Sång med piano

fiss-moll 4/4-takt Takten och declamation rättas efter poesin.

1 Kunoi trogen syster kärlek.

2 Stum den starke lös sig rycker.

3 Stora bragder snart föröfras.

4 Så ett år han bär sin möda.

5 Och vid hennes slottsport sakta.

6 Då för alltid han förläter.

7 Och en hydda syns han bygga.

8 Säg åt fönstret upp på cellen.

9 Och så gick han glad till hvida.

10 Tillis den dyrkade sig röjde.

Anderöst

Orden af Atterbom

Sång med piano

G-dur 3/4-takt Andante con moto

1 Om sent ur aftonrädans slöja.

2 Om längst bortom den gula rågen.

3 Och känner du, i minnen sluter.

4 Hör du, när kvällens stjärna strimmar.

5 Och sist, när natt sin vingre breder.

Den slumrande lilla flickan

Ord af Böttiger

Sång med piano

d-moll 6/8-takt Moderato

1 Fort, Fort Tiden går.

2 Drömm, Drömm ur din knapp.

Spinnerskorna Duo

e-moll 4/4-takt Allegro

Sväng dig, min snälla spinnrock.

Wikingen

Ord och Musik af E.G. Geijer

Stentryck af Rundbom & Schultén i Stockholm

Vikingen

Sång med piano

h-moll 3/4-takt Förte och piano rättas efter Poesin (Tempo beteckning ej utsatt)

1 Vid femton års ålder.

2 Med häftigt sinne.

3 En morgon från stranden.

4 Och vinden med magt.

5 Vid sexton års ålder.

6 Ur hornen vi tömde.

7 En gång äfven jag egde.

8 Jag ingenting gjorde.

9 Så bad jag men här.

10 Då grep mig det fordna.

11 Som vinden frie vi lekte.

12 Och åter bland kämpar.

13 Stod jag mig om dagen.

14 Men stod jag om natten.

15 Jag tjugo år fyllt.

16 Dock klagar jag ej.

GRA 6

Erik Gustaf Geijer

Wikingen

en röst med piano; D 6/8

"Vid femton års ålder blief stugan mig trång/"

stentryck af Ranbom & Schulten i Stockholm

GRA 7

Adolf Fredrik Lindblad

Tre sänger vid pianoforte

Abr. Hirsch Stockholm u.å.

Glädjen af Atterbom moderato F 3/4

Höstkvällen af Runeberg andante con moto D 2/4

Hon vill ej sjunga mer allegretto G 6/8

Charlotte Geijer 30/12 1846

GRA 8

Adolf Fredrik Lindblad

Sänger vid pianoforte

Abr. Hirsch Stockholm u.å.

I Illusion allegro D 4/4

II Hon skrifver allegro Bb 6/8

III Aftonen af Stagnelius andante pastorale F 9/8

IV Minnessången i Sverige af Aterbom andante G 6/8

V Balders Bal ur Frithiofs Saga pin allegro b 4/4

Charlotte Geijer 1850

Gluntarne GRA 9:1
En samling duetter för baryton och bas med accompanement af piano
af Gunnar Wennerberg
med förlagsrättighet Abr. Hirsch Stockholm
Tryckt hos 10H. Beckman 1849

Samlingen har tillhört Charlotte Geijer.

No 1 I anledning af magistrernas och gluntens första bekantskap.

No 2 glunten blir jurenal

Gluntarne.....2:a häftet	GRA 9:2
Gluntarne.....3&4:e häftet	GRA 9:3
Gluntarne.....5:e häftet	GRA 9:4
Gluntarne.....6:e häftet	GRA 9:5
Gluntarne.....7:e häftet	GRA 9:6
Gluntarne.....8&9:e häftet	GRA 9:7
Gluntarne.....10&11 häftet	GRA 9:8

GRA 11

Necken
Polonise upptecknad efter en tradition
i södra Sverige

Förslag: Stockholm och Konglige Priviligierade nottryckeri

Djupt i Hatvet på Dementa källan
D-dur dorisk, 2/4-takt

Thormoder Kolbruna Skald

Dagen upprinner, Hanen gal
a-moll, 2/4-takt

GRA 12

Beethoven, Ludvig van
Sonates pour le piano de Louis van Beethoven
J. Moscheles. op. 27 no. 2 (Ess)
Bronswick, J.P Spehr.....u.å.,
PNo 2466. 1 vol, 15p.

1. Andante

2. Allegro

3. Allegro molto vivace

4. Adagio con espressivo

5. Finale. Allegro vivace

Tillhört: Charlotte Geijer 14/1 1845

GRA 13

Deux Grandes Sonates pour le Clavecin ou Piano Forte avec un Violon Obligé
ou Violoncello

composées et dédiées Ala Majesti

Frederic, Guillanne II roc de Prusse etc....

par Louis van Beethoven

a Leipsie an Boreau de Musique C F Peters trycknummer 225

Beethoven: tillhört Christina Ulirica Geijer 5 Mars 1828

Sonata 1 F-dur 3/4-takt Adagio sostenuto-Allergo; Rondo Allegrovivaee F-dur
F-dur 6/8-takt

Sonata II G-moll 4/4 Adagio sostenuto e espressivo - Allergo molto piu tosto
Presto; Rondo Allergo

även stämma till violin och cello

Etuder af Cramer tillhörige Eric Alfred Geijer 1:a häftet.

Etude pour le Pianoforte

GRA 15 omslag:

un Qvarante-deux Exercies

dans les diftuenos tons

calatēs pour faciliter les progrès de ceux qui se proposens d 'etudier
instrument ä fond

par

J B Cramer

Ches Breithopit o Hartel a Leipsic nr 3838

(pr 2 R thln)

- Exercice 1 4/4 Allergo
" 2 12/8 Presto e-moll
" 3 2/4 Moderato D-dur
" 4 4/4 Conmoto C-moll
" 5 3/4 All mod C-dur
" 6 2/4 Vivace a-moll
" 7 6/8 Pirtasto moderato B^b-dur
" 8 4/4 Allegro g-moll
" 9 2/4 Allegro moderato G-dur
" 10 6/8 Allegro h-moll

Exercise	11	4/4	Lento H-dur	"
	12	6/4	Moderato d-moll	"
	13	2/4	Moderato espress a-moll	"
	14	4/4	piritoso A-dur	"
	15	2/4	Maestoso Ess-dur	"
	16	4/4	Allagro Agitato f-moll	"
	17	3/4	Graziosocon delicatezza F-dur	"
	18	2/4	Allagro d-moll	"
	19	2/4	Allagro con brio D-dur 2	"
	20		Con moto e-moll	"
	21	12/8	Moderato G-dur	"
	22	4/4	Allagro moderato f-moll	"
	23	2/4	Conbrio A-dur f-moll	"
	24		Con moto d-moll	"
	25	4/4	Andante cantabile sosenito F-dur	"
	26	6/8	Moderato g-moll	"
	27	4/4	Vivacissione A-dur	"
	28	2/4	Moderato C-moll	"
	29	2/4	Presto C-dur	"
	30	3/4	Moderato con espress b ^b -moll	"
	31	4/4	Allagro B ^b -dur	"
	32	3/8	Pivosto presto d-moll	"
	33	9/16	Vivace D-dur	"
	34	4/4	Tempoagitato f-moll	"
	35	4/4	Allagro motto F-dur	"
	36	6/8	Allagro agitato g-moll	"
	37	2/4	Prestissimo B ^b -dur	"
	38	9/8	Moderato e ^b -moll	"
	39	4/4	Spiritosoassai Eb-dur	"
	40	2/4	Allagro con moto e-moll	"
	41	3/4	Aria moderato E-dur	"
	42	4/4	Allo moderato maenergico c-moll	"

Christina Uirika Geijer
d 28 september 1828

Etude Pour le Piano consistante en Exercices Doigtés

GRA 16:1

Dans tous les tons majeurs et mineurs calculés pour faciliter les progrès de celui qui se propose d'étudier cet instrument à fond composé par J B Cramer. Nouvelle édition.

Leipzig, chez H A Probst. Trycknummer 829, 830, (831, 832).

Augusta Werling af Alfred Geijer tillägnad.

Etude nr	1	4/4	Allegro	C-dur
"	2	12/8	Presto	E-moll
"	3	2/4=100		D-dur
"	4	4/4	con moto	C-moll
"	5	3/4	C-dur	Allegro moderato
"	6	2/4	Vivace	A-moll
"	7	6/8	Piu tasto moderato	B ^b -dur
"	8	4/4	Allegro	G-moll
"	9	2/4	Allegro moderato	G-dur
"	10	6/8	Moderato	D-dur
"	11	4/4	Lento	H-dur
"	12	2/4	Moderato espressivo	A-moll
"	13	4/4	Spiritoso	A-dur
"	14	6/4	Moderato	D-moll
"	15	2/4	Maestoso	E ^b -dur
"	16	4/4	Moderato con espressione	F-moll
"	17	3/4	Grazioss con delicatezza	F-dur
"	18	2/4	Allegro	D-moll
"	19	2/4	Allegro con brio	D-dur
"	20	4/4	Con moto	E-moll
"	21	12/8	Moderato	G-dur

Nr	22	4/4	Alliegro Moderato F-moll
"	23	2/4	Conbrio A-dur
"	24	2/4	Con moto D-moll
"	25	4/4	Andante: cantabikksostenuto F-dur
"	26	6/8	Moderato G-dur
"	27	4/4	Vivacissimo Ab-dur
"	28	2/4	Moderato C-moll
"	29	2/4	presto C-dur

Samma titelblad som 1:sta häftet trycknummer 830

Etuder af Cramer tillhörige Eric Alfred Geijer 2:dra häftet. GRA 16:2

Nr	30	3/4	Moderato conpressione b ^b moll
"	31	24/16	Alliegro B ^b -dur
"	32	3/8	Pivosto Presto d-moll
"	33	9/16	Vivace D-dur
"	34	2/2	Tempo agitato f-moll
"	35	4/4	Moderato F-dur
"	36	6/8	Alliegro agitato g-moll
"	37	2/4	Prestissimo B ^b -dur
"	38	9/8	Moderato Eb-moll
"	39	2/2	Spiritoso Assai Eb-dur
"	40	2/4	Alliegro comodo e-moll
"	41	3/4	Aria Mopderato E-dur/moll
"	42	4/4	Alliegro moderato ma energico C-moll

Bellman, Carl Michael

GRA 17

Sångstycken ur Fredmans Epistlar
för två flöjter

Tillhört: Carl Gustav Geijer

Drick ur ditt glas

D-dur, 3/4-takt, Andantino

Blåsen nu alla

F-dur, 3/4-takt, Menuetto

Se dansmästaren Mollberg

F-dur, 2/4-takt, Andante con moto

Bröderna

C-dur, 6/8-takt, Allegretto

Ack Du min moder

G-dur 3/4-takt, Menuetto

Andante, 2/4-takt, G-dur

Lamenta 'bile, 4/4-takt, F-dur

Devienne, francois

GRA 18

Petits Duos (pour deux flutes)/ Faciles d'execution
/dedicés à M. Aug. de la Grange./Composés par Fr.

Devienne/ Deuv. 57

Ms. Carl Gustaf Reinhold Geijer.

2 fasc.: fl I, II.

1. Duo 1, C dur, Allegro; Rondo; Minore
2. Duo 2, D dur, Allegro; Presto.
3. Duo 3 G dur, Allegro; Menuetto.
4. Duo 4, C dur, Allegro; Grazioso con variation.
5. Duo 5, D dur, Allegro; Rondo allegretto.
6. Duo 6, G dur, Allegro moderato; Menuetto.
7. Duo 7, F dur, Allegro; Rondo. Allegretto.
8. Duo 8, G-dur, Allegro; Rondo. Allegro.
9. Duo 9, F dur, Allegro; Rondo. Allegretto.
10. Duo 10, F dur, Allegretto; Menuetto con variation.
11. Duo 11, Bb dur, Allegro moderato; Rondo. Allegro.
12. Duo 12, Bbdur, Adagio; Allegro final G dur.

GRA 19

Methode de Flûte
du Conservoire
par Hugot et Wunderlich
Membres du Conservoire, Adoptee' pour fervir a' i e'tude dans cet Etbissement

Förlag; A. E. Müller
Musik Director in Leipzig
Tillhört G. R. Geijer
Uppsala 1819

Kompositör: Bellini m. fl

Omslag: Norma, Staniera, Lucia, Kärleksdrycken, - Romanser af Randel, Nagel m.fl
Samlingen har tillhört Malin Lalin.

1:sta samlingen

Sångstycken vid piano-forte ur Operan Den okända (La Staniera) af V. Bellini
Förlag: J.C. Hedbom, Stockholm

En röst med piano

Ass-dur 4/4-takt Allegro moderato

Valdeburgo; Knappt din ungdomsmorgon grydde.

En röst med piano

G-dur 6/8-takt Andante Cantabile

Alai: Säll är den som aldrig kände kärleks milda sympathy.

En röst med piano

Ass-dur 4/4-takt Allegro moderato

Arthur: Aldrig aldrig skall mer jag yrka.

En röst med piano

Noterad i Bb-dur men klingar i f-moll 4/4-takt Moderato

Arthur: ack om du vill lefva glömd, för verldens blickar, glömd, väl an!

En röst med piano

Ass-dur 3/4-takt Allegro moderato

Alaide: Sitt sista farväl Alaide dig bjuder, ja vänd till din brud och säll-
heten åter!

En röst med piano
a-moll 4/4-takt Andante
Ack!: detta hopp förjaga! Du får mig blott beklaga!

En röst med piano
Ass-dur 4/4-takt Andante con moto
Walde: gif mig din hand du arma, kom jag vill dig ledsaga.

En röst med piano
G-dur 3/8 takt Andante Sostenuto
Isolotta: Ack om du trolös var, jag förskjuten är af dig.

En röst med piano
G-dur 3/4-takt Allegro moderato
Isolette: Dubbel herrlig nu dagen strålar, och naturen ler försköнад.

En röst med piano
Ass-dur 4/4-takt Largo moderato
Alai: Milda himmel, förlåt om jag klagar.

2:a samlingen
Sångstycken vid piano-forte ur operan Norma af D. Bellini.
Förlag: J.C. Hedbom Stockholm

En röst med piano
G-dur 4/4-takt Andante mosso
Orovistus: Norma sin röst skall höja, lyssna till våra böner.

En röst med piano
Ess-dur 12/8-takt andante Sostenuto assai
Klara måna hulda klara måna stråla.

En röst med piano
Ess-dur 4/4-takt Allegro moderato
O! vänd tillbaka, du som min själ tillbeder.

En röst med piano
Bb-dur 4/4-takt Allegro moderato
Norma; Må ett stöd för dem du vara, dem beskydda dem försvara.

En röst med piano
Ess-dur 4/4-takt Andante
Adalg: Se, o Norma, se dessa späda!

Två röster med piano
Ess-dur 4/4-takt Allegro
Adalg: Norma, gif vika! Norma: o lemna mig!

Två röster med piano
Ess-dur 2/4-takt Allegro
Norma och Adalg: Ja, evig vänskap låt oss svara! Jag blir trogen ja, trogen
i döden.

En röst med piano
G-dur 4/4-takt Andante Sostenuto
Norma; Nu lär att känna den du förådde, se hvilket hjerta din själ försmådde.

En röst med piano
G-dur 4/4-takt Allegro moderato
Norma: Fader, de arma skona, stöt dem ej från sitt hjerta.

3:dje samlingen
Kärleksdrycken står skrivet med handskrift.

No 1 Cavatina

En röst med piano

Bb-dur 2/4-takt Larghetto

Nemorino: Du mitt hjertas herskarinnal

No 2 Aria

En röst med piano

F-dur 3/4-takt Larghetto

Belcore: Liksom Parisäplet skänkte åt behagens huida gudinna.

No 3 Cavatina

En röst med piano

D-dur 6/8-takt Cantabile

Adina: Bed zephiren dig förklara

No 4 Duett

En röst med piano

Ess-dur 3/4-takt Larghetto cantabile

Nemorino: Hon skall ej länge fröjda sig åt smärtan som mig plågar.

Kupletter

Två röster med piano

G-dur 4/4-takt Larghetto con passion e legato

Nemorino: Hör mig Adina, ack jag besvär dig.

Kupletter Två röster med piano

Bb-dur 2/4-takt Andante

Dulcamara: Flicka vill du mig tillhöra.

No 7 Duett

D-dur 4/4-takt Allegro

Adina: Några halft förstulna blickar som en unger sven man skickar.

No 8 Romance

g-moll 6/8-takt Larghetto

Nemorino: Ur hennes blåa ögonpar smög förstulen tår.

4:e samlingen

Walda sånger vid fortepiano ur operan Lucie eller Bruden från

Lammermoor af Gaetano Donizetti

Förlag: L. Gust. Rylander Stockholm

En röst med piano

G-dur 4/4-takt

Lucie: Kärleks milda, rena låga. högsta fröjd och högsta plåga.

Aria

En röst med piano

Bb-dur 3/4-takt Moderato

Lucie: Blott hoppet att du älskar mig nu trösta kan mitt hjerta.

En röst med piano

g-moll 3/8-takt Larghetto

Edgard: Jag min fader måste svära vid mitt lif och vid min ära.

Cavatina
En röst med piano
Ess-dur 3/4-takt Andantino
Lucie: smärtan mig ej betringar själen på lätta vingar.
Aria En röst med piano
D-dur 4/4-takt Moderato
Edgard: Engel som försvunnit, du har kämpat du har vunnit.
Duo
Två röster med piano
D-dur 4/4-takt
Edgard och Ashtou: Ditt blod måste rinna i sanden försvinna.
5:e samlingen
Tre nya Romancer med ackompagnement af pianoforte
Componerade och tillägnade Dile Jenny Lind af Andreas Randel
Förlag: L. Gust. Rylander Stockholm
Musikens Lof
Ord af Waldemar B m
Bb-dur 6/8-takt Andante con moto et motto espressivo
Sväfven, sväfven milda toner.
Det älskade minnet
Ord af L. W Löhman
D-dur 2/4-takt Andante
Jag minnes dig Och detta minnet troget vakar i lifvets natt.
Dufvoposten
Ord af Dannström
Ess-dur 4/4-takt Andante con molto et con molto espressione
Ila snabb på silferklara vingar.

6:e samlingen

Nya sånger med ackompagnement af pianoforte

Componerade och Wörnadsfullt tillegnade Emilie Holmberg

Förlag: Caron och Lundquist Regeringsgatan No 4 Stockholm

Äolsharpan

Ord af Atterbom

En röst med piano

E-dur 4/4-takt Andante

Gyllene öar, blåa sjöar.

Zephyr och den gungande Flickan

Ord af Dahlgren

A-dur 3/4-takt Allegretto

Zephyr: Du som der svingande gungar i gran.

Den gömda spegeln

Ord af A-m-e

Ess-dur 3/4-takt Allegretto non molto

Vid fönstret Eva tankfull står.

Le prisonnier de guerre

paroles de Berenger

En röst med piano

fiss-moll 6/8-takt Andante a pasionata

Marie enfin quitte lowrage.

Adorateuren

ord af Euphrosyne

En röst med piano

D-dur 3/4-takt Allegro Moderato

Samvetsfråga allt förtreta.

Oxfösaren

Ord af Dahlgren

En röst med piano

a-moll 3/4-takt Andante

Vägen rätt fram, aldrig ta af.

Min söta man

En röst med piano

Ord af Emilie

C-dur 6/8-takt Allegretto

Ack min Pelle älskar jag.

Hymnens Thermometer

Ord af Euphrosyne

En röst med piano

Ess-dur 3/4-takt Andante con moto

Fast kärleken mig lycklig gjorde.

Ulven och Lärkan

Ord av Kjellman Göransson

En röst med piano

g-moll 3/4-takt Andante Agitato

Till lärkan sade ömt herr Ulf.

Fogel fångaren

Ord af Euphrosyne

G-dur 3/4-takt Allegro Moderato

Akta dig mitt vackra barn.

Tusenskönan

Ord af Atterbom

En röst med piano

Ess-dur 4/4-takt Allegro non molto

Till skogs en liten fågel flög.

TROILISAMLINGEN RANSÄTER i stor mapp

TR 1

handskrift

I allegro moderato Eb

II u. temp. Eb

III Divertimento allegro ma non troppo a

IV "Du Krähe" etwas langsam sångst. + pianoforte; ofullskriven
"Eine Krähe mit mir..."

G.U. Troili

handskrift

TR 2

(stycke för pianoforte, identiskt med TR1:3 med små ortografiska ändringar) a 4/4

G.U. Troili

handskrift (för pianoforte?)

TR 3

I Allegro grazioso F 3/4

II u. tempobeteckn. D 3/4

III Allegro moderato e 4/4

IV Allegro moderato G 4/4

handskrift pianoforte E 2/4

TR 4

handskrift pianoforte

TR 5

I u. tempobeteckn. e 4/4

II u. tempobeteckn. a 4/4 (identiskt med TR 1:3 o TR 2)

handskrift pianoforte andante D 4/4

TR 6

G.U. Troili

handskrift pianoforte andante D 4/4 (annan version av TR 6) TR 7

Troili

Adolf Fredrik Lindblad

TR 8

handskrift (pianoforte)

I u. tempobeteckn. Eb 4/4

II Tandvärksfanfaren u. tempobeteckn. h 6/8 AFL 1862

III u. tempobeteckn. f#

IV Till Malla och lilla Emil allegretto G 3/8 AFL

V u. tempobeteckn. D 3/4 AFL

handskrift pianoforte

TR 9

I Allegretto con piu moto G 2/4

II u. tempobeteckn. c 4/4 (Lindblad)

III u. tempobeteckn. Eb 4/4 (Lindblad)

- handskrift
"Dröj ej, dröj ej lätta sommarvind..." E 12/8 u. tempobeteckn. sängst.+ piano
TR 10
- handskrift sängst. + piano u. tempobeteckn.
I "Säg, hvem skall vel gifva mig..." Eb 4/4
II "Liden visa jag sjunga vill # 6/8
TR 11
- handskrift
"Svalkande vind..." u. tempobeteckn. D 4/4 sängst. + piano
TR 12
- handskrift
"Lysna i skogen, en röst der du hör i" u. tempobeteckn. G 3/4 sängst. + piano
TR 13
- handskrift sängst. + piano
I "Im Nebelgeriset im tiefem Schnee/" non troppo a 3/4 Dahrn 1
II "Im Nebelgeriset om tiefem Schnee/" früchtig und mit ängstlicher...Stime a 6/8 Spohr
III "Fader o säg mig..." u. tempobeteckn. a 2/4 Almqvist
IV De två Chorerne (antifoni för två fyrst. körer) f 4/4
handskrift pianoforte
I (Beethoven:) Pastoral (symf. VI:2) Bb
II Solfeggio von C.Ph. E. Bach prestissimo c 4/4
III Andantino con moto von C. Ph. E. Bach c 3/4
IV Presto c 3/4 (anonym)
TR 15
- handskrift
Skogssång af Ludvig Norman F 4/4 sängst. + piano
"Hur frisk, o skog, du grönskar/"
handskrift "Vårrim" sängst. + piano
I "O hvad kifv, o hvad pip uti skog uti dal..." Bb 2/4
II "Kors, hvad du är gentil/" Eb 4/4
TR 17
- handskrift sängst. + piano
Aria ur Operan "Eisa af Kuhlaue laryhetto E 2/4
"Träd fram, o klara stjärnehär/"
TR 18
- handskrift sängst. + piano
Recitativ och Romans ur operan Wilhelm Tell af G Rossini
"De ändligt hafva gått/"
TR 19
- handskrift sängst. + piano
Romance ur Operan Pastiljan från Lonjemeau Musiken af Adam
TR 20

- I Romance "När skogens echo skallar af flöjtens skära ljud!" larghetto-allegro A 6/8
- II Arietta composta da v. Bellini "Malinconia ninya gentile la nitania consagra"
allegro agitato f 3/8
- handskrift sångst.+piano TR 21
Neue Liebe von Felix Mendelssohn-Bartholdy f# 2/4 presto
- handskrift sångst.+piano TR 22
Cavatina de l'opéra Robert le Diable par Meijerbeer poco andantino Eb
(Isabella+Robert:) "Robert, Robert! Toi que j'aime...."
- handskrift (pianoforte) TR 23
Den lille Ole U.tempobeteckn. Eb
- handskrift TR 24
Cantate upförd uti Musicaliska sällskapet i Stockholm den 7 juni 1800 vid till-
fälle av Ledamoten Mlle Eliza Maria Grahls bortresa.
I Cantata largo (corni Eb, flauti, oboe, violino lmo, violino 2do, viole,
soprano 2do, tenore, basso, violoncelli, fondamento) c 4/4
"Ljuft till vårt öra förd..."
- II Romanza (sångst.+piano) Eb 2/4 (4 takter);6/8
"Den stund, som vi förlorar Eder..."
- III Musiken af Crusell Orden af S.A.Ekmarck röst+harpa/fortepiano lento e
maestoso
f 2/4
"Skall allt i gravens dystra natt försvinna...."
- IV Lugnet Musiken af G. Collin Orden af L.A.Ekmarck röst+harpa/fortepiano A 2/4
"O! Ljufva Lugn! Till dalens gömda hydda..."
L.Robsons sång den 5:te October 1819
död på Märsta den 6 October s.å. (sid 12)
Fru Robson född Grahl
- handskrift notbok sångst.+piano TR 25
- I Hosiana af Vogler Eb 4/4 (pianosats)
- II Allegretto af Mehul (ofullständigt) Eb 6/8 (pianosats)
- III (1) Klagan andantino Eb "Jag skådar Wintrens mulna dagar/"
- IV (2) Duetto ur Operetten Den räddade Oskulden allegretto, ma non troppo presto
A 3/8 "Ack lär hur ljuft och sällt det är/"
- V (3) Skål moderato G 3/4 "Foglarne födde att älska och sjunga/"
- VI (4) Visa allegretto ed innocentamente D 6/8 "En ros uppå sin späda stam/"
- VII (5) Visa scherzando G 3/4 "Uti prestgåln slamrades i mortlar..."
- VIII (6) Romance af drömar, utur Operan Medea lento ed espressivo Eb 3/4 "Vid
vassen af den krökta ström, som tycktes kärlek, kärlek susa..."
- IX (7) Romance andantino G 3/4 "Lilla Jeanette en dag i blomsterlunden..."
- X (8) Pojkarne, Visa u.tempobeteckn. Eb 6/8 "Jag minns den ljufva tiden/"
- XI (9) Elegie lento ed appoggiato a 6/8 "Sit sken, til hälften redan släckt/"

XII (10) Visa. Den är lycksalig alligretto Bb 6/8 "Lycksaligi lycksalig är den man.."
XIII (11) Visa. Jag drömde andante Bb 4/4 "Jag drömde, ack! jag drömde blott/"
XIV (12) Romance af krigsskalden utur Operan Medea sostenuto Bb 6/8 "0 yngling! om
du hjerta har.."

XV (13) Visa. Min Lilja Moderato G 3/4 "Lärde med fåfång kunskap blänka/"
XVI (14) Romance. Til Sophie i et lykkelig øgnablick. andantino C 3/4 "Hopp om den
tid, som komma skal!"

XVII (15) Romance utur operetten Den raddade Øskulden andante C 3/4 "Skal endast
oskuld tårar gjuta/"

XVIII (16) Skål. skrifven under sista finska kriget. allegro e 6/8 "Så rasom alle
i gevären/"

XIV (17) Visa från Fortiden. tempo giusto e(noterad a) 3/4 "En krigsman så bold
och en Fröken så grann/"

XX (18) Romance. andantino D 3/4 "Re'n dagens stierne gät/"

XXI (19) Andante amoroso ur Fatima af D Alajrac Ab 6/8 "0 kärlek, din ära skal
elda min lunga;"

XXII Romance. A 3/4 (Blonde!:) "Mitt ömma hjertas låga/"

XXIII Cora och Lionza. u.tempo beteckn. Eb? (förtecken: 2) "Kan jag väl
min fruktan qufva/"

Lischen Grahl Bergsrådinnan Robson 1819

TR 26

handskrift, anonym
Wermilands-Polskor

I F

II G

III Skams Polska A

IV Solingen G

V G

VI G

VII D

VIII D

IX G

X C

A. Baudrexl

TR 27:1

Vakl, Sorgl, Franzl und Sanns. ein musicalisches Gaudium in bayerischer Volks-
sprache für eine Singstimme und Begleitung des Piano.forte oder Harfe.
componirt von A. Baudrexl, bürgerl Stadtmusicus in München
u.g.,u.o.

Abschiedswaiser von Späth nach der Melodie des Liedes Bertrands Abschied für das
Pianoforte

München u. Bern bei S. Aibl. u.g.

Abschiedswaiser C, trio: F

W.E Geijer 1830

- C.M von Weber TR 27:3
Favorit Odéon Walzer über ein Thema aus der Oper Oberon von C.M. von Weber für das
Pianoforte arrangiert von Streck
München in der K.B. Hofmusikalien u. Musik-Instrumenten-Handlung von Falter u. Sohn.
u.å. Walser F; trio F
- C.M. von Weber TR 27:4
Favorit-Walzer aus det Oper Oberon von Weber für das Pianoforte
Walzer D; Trio G
u.å.u.o.
- Acht Ländler für Pianoforte über Themas aus: Die Wiener in Berlin TR 27:5
I Dui da, da 's im Wald finster ist G 3/4
II Wiener Ländler Eb
III Kommt a Vogerl geflogen A 3/4
IV Was macht denn der Prater? G 3/4
V In Berlin sagt er C 3/8
VI War's vialleicht um eins A 3/4
VII Da bin ich uf d'Berg D 3/8
VIII Luise, nein sagt's mir doch G 3/8
u.å.,u.o.
- Sixvales pour le pianoforte arrangées sur des motifs de divers Opéras TR 27:6
par Dr Th.Jos. Rappel
Munich et Berne chez J. Aibl. u.å.
I Walzer aus: Oberon von C.M. von Weber. E
II Walzer aus: Graf Orij, von Rossini. A
III Walzer aus: Die Stumme von Portici, von Auber. D
IV Walzer aus: Die Stumme von Portici, von Auber. G
V Walzer aus: Macbeth, von Chelard. E
VI Walzer aus: Die Stumme von Portici, von Auber. A
W.E. Geijer München 24/2 1830

TR 28:1

13 nya sänger
af A.F. Lindblad
Förlag: Stockholm, Abr, Hirsch u.å.

Naturbetraktelse
D-dur, 3/4 takt, Allegretto
Thekla: Ser jag hur blommar små.

Upplandsflökan
d-moll, 3/4 takt,
C. Fahlcrantz: Jag kommer öfver ängen.

Sagan
F-dur, 2/4 takt, Allegretto
Thekla: Berätta vill jag en saga.

Tillignan till en vän
Ass-dur, 4/4 takt, Andante
Förlåt, min vän jag kommer.

Dicylitha formosa
F-dur, 4/4 takt, Adagio
Thekla: Vackra, lilla bild.

Efter solnedgången
G-Dur, 2/4 takt, Andante
Thekla: Månsken darrar öfver vägen.

Mognat förstånd
D-dur, 4/4 takt
En liten pilt på renen.

Förströstan
Ess-dur, 4/4 takt, Largo
Timmarne lat och dö.

13 nya sånger, vid
Af A.F. Lindblad

TR 28:2

Der Schummende Amor
Ess-dur, 2/4 takt
vers: Claudius

Önskan i salongen
F-dur, 9/8 takt, Andante con moto
Thekla: O blifve den strålande salen.

Visiter
A-dur, 4/4 takt, Allegro
Thekla: Hör tamburens klocka, ping.

Aftonstämning
d-moll, 4/4 takt, Moderato
Thekla: När solen ned sig sänker.

Reminiscence
Ess-dur, 3/4 takt
Auf Wiederzehn

Till Uno Troilli
af vännen Martinus
Fyra sånger vid pianoforte af Martinus

TR 29

Förlag: Stockholm Abr. Hirsch u.å.

Den yttersta dagen.
Alt eller Bas, d-moll, 9/8 takt, Maesto
Ord. af J.O. Wallin: "Vakar upp" en stämma bjuder.

Flickan vid forssen
e-moll, 6/8 takt, ej för långsamt
Ord. af E Sehistedt

Vallflickan
F-dur, 6/8 takt, Allegretto
Ord af T Knös: Lätt öfver kullar och fält.

Nordanvindens sång för böljan
ciss-moll, 3/8 takt, Mittfritt föredrag
Ord. af Dahlgren: Vys, vyszeri, vyszeri.

Till Professor Troilli af författaren
Tr 30:1

A.F. Lindblads Sångar och visor
för en röst med ackompanement af piano
ny upplaga 13:e häftet
Förlag: Stockholm Abn. Hirsch u.ä.

84 Eric Gustav Geijer
C-dur, 3/4 takt, Declamatoriskt
Framåt, framåt.

85 Afslag

G-dur, 3/4 takt, Andante con moto

86 Hvar är mitt hem?

A-dur, 3/4 takt, Con espessione
Thekla: Hvar är mitt hem?

87 A une Femme
E-dur, 4/4 takt, Allegro ma non troppo
Victor Hugo: En fantasi letarsroi

88 Ur en dramatisst dikt av Ibsen
A-dur, 6/8 takt, Allegretto
Agnes, min dejlige sommerfugl.

89 Tröstung
f-moll, 4/4 takt, Andante con moto
Krimer: Es ziehen am Himmel

90 Till enkefru Anna E. Gejjer
Dess-dur, 4/4 takt, Andante con moto
Anna, Anna Ilande gå.

Kompositörens namn:
A.F. Lindblads

TR 30:2

Sånger och visor för en röst med accompagnement at Piano
14:e häftet
Stockholm Abr Hirsch (Stora Nygatan nr 12) u.å. fr nr 1369

91 Hon varken hör eller ser (Solfege)
F-dur Affettvoso
Hör du ej?

92 Tvekan
G-dur Andante con moto
Ja, ja, nej, nej,...

93 Vid barnens aftonbön
e-moll Innerligt
O Gud. Du dig förbarmar.

94 Efter läsning af en tendens-dikt
e-moll/dur Larghetto
Det talas, det skrivs.

95 Till ~~Göthen~~(Urban)
A-dur Adagio
Du mig bevekt.

96 Tidigt om morgonen (Thekla)
F-dur Allegretto
Sjusoverska lilla, hvi slumrar du så?

97 En Qvinnas vid sitt arbete
E♭-dur Allegro ma non troppo
Hell lugna tysta tankar.

98 Natvionen (Urban)
F-dur Larghetto
Nu blommar natvionen.

Kompositör: Lindblad A.F.
Fänrik Ståls Sägner

satna i musik af A.F. Lindblad

1:sta häftet Stockholm Abr. Hirsch 753
Till Johan Ludvig Runeberg
(Dikt) "Nej, hör jag skalden ropa....."
Ja, det är sant....."

Vårt Land
Varmt, ej för långsamt 4/4 A-dur
1 Vårt land, vårt land,
2 Vi älska våra,
3 Hvem täljde.
4 Här är oss ljurt.

Fänrik Stål
Mildt 3/4 G-dur
1 Till flydda tider,
2 Jag såg mig då,
3 O tid af guld.
4 Men Fänrik Stål.

Ur molnets broder
Klagande 4/4 fissa-moll
Nu är äsen i min stuga bruten

" Dottern tog den falnes hand och sade,
Ej med klagan skall ditt minne firas"

(på framsidan stod antecknat:) Till Uno och Lotta Troili
Vänskapsfullt fr Ad. Fr. Lindblad

Kompositörens namn:
A.F. Lindblad 1:a häftet

TR 32

Till
Mina döttrar
smärre kompositioner
för
Pianoforte

Stockholm, Abr. Hirsch u.å.
Stora Nygatan no 12 Nummer 1087

Smärre kompositioner I D-dur 2/4 Allegretto
II F-dur 6/8 Poco andante
III a-moll 3/4 Andante con moto
IV A-dur 2/4 Un poco vivace ma grazioso
Fughetla V E^b-dur Andante con moto

Till Uno och Lotta Troili
vänskapsfullt
från
A d Fr Lindblad

TR 32

Kompositörens namn:
Adolf Fr Lindblad

Nio smärre sånger vid Piano forte
Stockholm Abr Hirsch u.å. nr 513

Lotta Geijer

Silvio till Laura

F-dur 3/4 Adagio

Jag fann dig, men på samma gång jag evigt har dig missst.

Förr och nu

G-dur 4/4 Poco Allegretto

Förr ständigt i krig lefde jag ju?

Den gamle

B^b-dur Andante moestoso

En konung, en konung.

Bedragen väntan

h-moll Allegro agitato

Och sön, han slår så hårt mot strand.

Den tviflande

E^b-dur larghetto

O, hade jag ett ögonpar.

I höet

G-dur Allegretto

Bäst ängen stod i blomsterprakt.

Misstanken

d-moll Molto Agitato manontropo Allegro

Hur din kind är purpuröd.

Änger

E-dur Andante con moto

O, kom åter.

Helsovning till den annalkande älderdomen.

F-dur Andante con moto

Min koja har stått så mångt är.

Kompositör: Josephson J.A. (utsida)
Niels W. Gade gewidmet

TR 33

Quando Corpus Für eine Solostimme, Ochor und Orchester
componiert von Jacob Axel Josephson
Op. 20 Partitur mit beigefügten Klavierauszüge
Eigenthum der verlager für alle Länder
Leipzig. Breitkopf et Härtel nr 11583

(1:sta notsidan)
Quando corpus morierur,.....
Andante 4/4 c-moll

På framsidan står antecknat:
Uno Troili Till minne af vännen Jacob (?)

Carl Rupert Nyblom

TR 34

Tre sånger med pianoforte-accompagnement af Carl Rupert Nyblom
Sthl Abr. Hirsch u.å.

I Grindpojken moderato e 3/4 "Jag fattig gosse vaktar vid grind...."
II Min dag andante con moto A 4/4 "När morgonstrålen flammar klar/"
III Hjelten och hans svärd tempo di Marcia funebre eb 4/4 Orden ur Irländska
Melodier "Låt hans svärd följa med, låt det komma till ro..."

Uno Troili

A. Lagergren

TR 35

Ätta sånger till fortepiano
Sthl hos Östergren-Hirsch u.å.

I Längtan F 3/4 "Ack! hvad längtan tär mitt hjerta,"
II Tusenskönan af Atterbom lifligt G 3/4 "Till skogs en liten fågel flög/"
III Dagsliljan af Atterbom med känsla F 4/4 "Hvar klaga, att så kort jag varar/"
IV Lindblomman af Atterbom skyndsamt e 6/8 "Jag gungar mig åter..."
V Försmädd kärlek allegretto D 4/4 "O! hvart flyr du hän, du skälmska!"
VI Längtan till Skogen allegretto Eb 4/4 "I skog, i skog är jag förnöjd..."
VII Den lilla Yrhättan allegretto F 6/8 "Jag springer och dansar..."
VIII Till Julia. Vaggvisa g 3/8 "Lilla vän! Slumra än..."

Maria Hellman

Aron Ericsson

TR 36

De förlofvades polka. Komponerad för Piano af Aron Ericsson.
Sthl Huss & Beer u.å.

Polka: F; Trio: Bb

Maria Hellman

TR 37

Kompositör: Uno Troili!
Originalmanuskript Sång, piano
överskrift: Den 6 augusti 1873
Tenpobeteckning: Stilla 4/4 Ess-dur
Hem till den lugna viken seglaren vänder.

Samlingsbok (ej reg.)
Gåva från Rutger Croneberg
19 april 1980
Till Bror Geijer
Stockholm 25 november 1854
från A.F. Lindblad
A.F. Lindblads Swedische Lieder mit Begleitung des Pianoforte
Lieblings-Gesänge der gefeierten Sängerin Jenny Lind
Im deutscher Übertragung mit Beibehaltung des originaltextes von D.A.E.
Wollheim
Förlag: Schubert & Co Hamburg & Leipzig, förlagsnr 493

Jänta och ja Sång, piano (ej reg.)
Ord och musik av F.A. Dahlgren
Fotokopia av originalmanuskriptet
Allegretto 3/4-takt G-dur
Å jänta och jag (6verser)
Utskriften slutar efter 4 takter av refrängen. (Noterna ligger i en glas-
monter. Det kan fortsätta på andra sidan).

(ej reg.)

Musik av Geijer och Lindblad

Första häftet

Musik för sång och piano

Förlag: Uppsala, Palmblad 1824

Tillhört: Fru Christina af Geijerstam

Thekla, en anderöst

af Geijer

Ess-dur, 4/4 takt, Largo con moto

Schiller: Hvar jag är, du frågar, flyktning vorden.

Den första förusten

af Lindblad

a-moll, 4/4 takt, Andante

Goethe: Ack, hvem ger mig känslans tider, första kärlekens sköna dagar.

Sjömans-Sång

af Lindblad

d-moll, 4/4 takt, Tempo giusto

Zeipel: Windars sång och klingande böljors fraggande gång.

Berg och dal

af Lindblad

e-moll, 6/8 takt, Romance

Atterbom: Så mörk är ej skog, så brant är ej häll.

Till en liten flicka med en guldkjedja

af Geijer

E-dur, 6/8 takt, Allegretto ma non troppo

Öfver berg och dal och sjö, borta länt på käländs ö.

Ur lyckosalighetens ö

af Lindblad

D-dur, 6/8 takt, Vivace

Första Tenor, Andra Tenor, första Bas, Andra Bas

Felicias Sång

af Lindblad

E-dur, 4/4 takt, Affettuoso

Säg mig, vackra bi, du lilla.

Svanhvits Sång
af Geijer
Ess-dur, 4/4 takt, Andante con moto
Stilla, 0 stilla Somna från storm och snö.

En annan melodie (Svanhvits Sång)
af Lindblad
fiss-moll, 4/4 takt, Adagio con espressione

I maj
1812 af Geijer
e-moll, 4/4 takt, Vivace ma non troppo
Dom som flycktat från en brottslig tid.

Nåhe des geliebten
af Geijer
Ess-dur, 4/4 takt, Andantino
Goethe: Ich denke dein, wenn mir der Sonne Schimmer.

Der sänger
af Lindblad
G-dur, 3/4 takt, Allegretto ma non troppo
Goethe: Der utanföre hvilket ljud sig tränger till mitt öra.

Nya märkvärdigheter
af Geijer
D-dur, 4/4 takt, Allegro
Första Tenor, Andra Tenor, Första Bas, Andra Bas
Fritt efter Schiller: Iverlden ses store män allstäds, allstäds.

Slutligen en pianokomposition, forte piano, Divertimo
af Geijer
F-dur, 4/4 takt, Moderato Grazioso

(ej reg.)

Le prince imperial

Nouvelle quadrille pouille PIANO

Eikan & Schildknecht

Fredsgatan No 17

Kristiania C. Warmuth.

Stockholm.

(E&S) 244

Le prince imperial (tvåhändigt piano)

Introduction: Marziale. 4/4 D.

Första turen. La chaîne continuée des dames.

Moderato 2/4 D.

Andra turen. La nouvelle trenis.

Moderato 6/8 G.

Tredje turen. La corbeille.

Moderato 2/4 C.

Fjärde turen. La double pastourelle.

Moderato 2/4 G

Intrada

AllLEGRO 3/4 D.

Femte turen. Le tourbillon

Moderato 6/8 D. Coda 8/7 D.

(Utförliga dansinstruktioner finns mellan varje tur...)

(ant. på framsidan) Geijerstam

Lancier - Quadrille

(ej reg.)

Med beskrivning öfver tourenna såsom de dansas i Paris och Stockholm.

för Piano af Camille Schubert.

4:de upplagan

Abr. Lundquists Musikhandel

Malmforsgatan No 8

Stockholm

(Abr. L.) 790

Lancier - quadrille

La dorset ou les tiroirs.

1. (ingen tempobet.) 6/8 G.

Les lignes ou lodoiska

2. (ingen tempobet.) 2/4 C.

Les moulinets ou la native

3. (Dolce 6/8 D.

Les visites

4. (ingen tempobet.) 6/8 G.

Les lanciers

5. Delicato 4/4 C.

Les graces

Bis 4 (ingen tempobet.) 6/8 G.

(ant. på framsidan) Geijerstam 187...

(Dessa två notböcker fanns i en svart mapp. I mappen finns en lapp med skriften:) Handlingar som rör familjen af Geijerstam på Storfors C af G.

PIANO OCH ORGELTILLVERKNING

Plats: Parkgatan 15 Arvika.

Tid: 1987-09-15 kl 16-18

Informant: Gunnar Larsson född 1903

Telefon: 0570/149 01

Gunnar Larsson var verksam vid Orgelfabriken Östlind och Almqvist i

Arvika 1917-1968.

Intervjun gjordes i Gunnars hem av Catharina Dyrssen, Lena Jedemalm,

Bertil Ludvigsson och Max Schroeder. Bertil fotograferade.

Gunnar plockade fram gamla fotografier från orgelfabriken mm. Han har

fotograferat sjäkäliv sedan 10 års ålder. Många av hans bilder kom från foto-

arkivet på Arvika kommun. Han är mycket intresserad av Arvikas kulturhistoria

och skriver regelbundet artiklar i Arvika Nyheter samt håller föredrag med

diabildsvisningar. 1984 fick han Arvika Stads kulturpris. Under intervjun

gång berättade han mycket om bland annat gamla original i Arvika.

Det verkade som om han var mer intresserad av allmän kulturhistoria än om

piano och orgeltillverkning.

Tillverkningsprocessen: Ventilikedor, bälgkedor och tonbord köptes färdigt

från Tyskland. Först gjordes stommen sedan monterades bälgar och orgelverk.

Stutpunkten var stämningen. När tillverkningen var som störst fanns det

4-5 orgelstämmare.

Arbetets organisering: Alla arbetade på ackord. Var man hade särskilda

arbetsuppgift och under tillverkningen flyttande den blivande orgeln mellan

olika arbetsstationer. Före 1920 tillverkades pianon och orglar på samma

avdelning. Sedan arbetade man på skilda våningar. Stämmare hade enskilda rum.

Gunnar fick börja med att limma tyg på ramarnas baksida samt med borrning.

Han slutade som förmän vid sin pensionsering. Gunnar tyckte att det var trevlig

anda på fabriken. Han berättade t.ex. om eftermiddagskaffet på orgelavdelningen

då man satt vid långbord och åt bakelser.

Historik: Fabriken grundades 1888. Kort därefter så kom Almqvist från Göte-

borg med som finansier och direktör. 1910 kastades Östlind ut från firman.

Gunnar berättade anekdoter om det lyxliv som Östlind och framför allt hans

fru levde. 1904 var det en grupp arbetare bland annat Gunnars far som sade

upp sig från fabriken och startade egen tillverkning av pianon. Märket hette

Standard. Enligt Gunnar bildade de Standard därför att de var missnöjda med

lönen. I början var de ett 20-tal men de blev färre vartefter. Endast ett

halvdussin fortsatte fram till slutet av 30-talet. Instrumenten var av god

kvalitet men man kämpade hela tiden med ekonomiska svårigheter och var till

slut tvungna att lägga ner verksamheten.

Nåten till den första december 1921 brann fabriken ö. och A. Brandorsaken

kan ha varit självtändning från en polertuss som svarvaren hade använt.

Endast brandmurarna stod kvar efteråt. Redan nästa år hade man byggt upp

fabriken igen och kunde ha återinvinning.

Tillverkningen av orgelharmonium stod på sin höjdpunkt på 20-30-talet men

också på 50-talet var det en uppgång när det byggdes nya skolor och nästan

varje klassrum skulle utrustas med en skolorgel.

Det blev sämre tider på 60-talet när man fick hård konkurrens från utlandet

som kunde producera billigare pianon. Den dåvarande direktören kom med nya

ideer för att ta upp konkurrensen, t.ex. blå pianon med blå tangenter.

Dessa gick inte att sälja.

Man var med på utställningar både i Sverige och i utlandet. Trots fina ut-

märkelser som guldmedaljer blev det inte mycket sålt utomlands.

PIANO OCH ORGELTILLVERKNING

Intervju med pianofabriksarbetare
Gunnar Larsson f.1903
Parkgatan 15 ARVIKA
Tid: 1987-09-15
Intervjuare: Catarina Dyrssen
Lena Jedenmalm
Max Schroeder
Fotograf: Bertil Ludvigsson

I: Hur kommer det sig att du har så många bilder?

G: Det beror på att jag är intresserad av det gamla Arvika. Du kan se här vad jag skrivit om stan i Arvika Nyheter. Jag började när jag var i tio-årsåldern att samla på mig intryck och bilder och fotograferade själv.

I: Så många av de här bilderna har du tagit själv?

G: Ja

I: Du reser runt och håller föredrag?

G: Ja, jag hade dia-bilder som jag var ute med ett tag.

I: Är det du som har skrivit den här skriften "Arvika vid tre vägar"?

G: Ja

I: När började du på pianofabriken Östlind&Almquist?

G: 16:e maj 1917 och jag var där i 52 år. Jag var den som hade varit där längst.

I: Vilken sorts arbete hade du då du började?

G: Då fick en borra och sånt där. En satt och borra vid en maskin, sånt som skulle vara till tillverkningen. Sen var det undan för undan att en fick göra orgelverk och bälgar och allt sånt där. Och sen på slutet så hade jag en avdelning för mig själv. Jag var på orglar hela tiden.

I: Var det strikt uppdelat i piano och orgeltillverkning?

G: Det var två skilda typer det. Men första tiden på 1920-talet hade vi klaviatur- och orgelavdelning på samma avdelning. Så man hade både orgel och pianoklaver där.

I: Om man skulle bygga en orgel. Hur gör man då?

G: Man får göra stommen först, sen lägger du i bälgan och sen så lägger du verket ovanpå det. Bälgan tillverkas i olika storlekar, 1:an, 2:an, 3:an och 4:an.

I: Var det något man köpte färdigt från Tyskland?

G: Ja, fjädrar och sånt. För orgeltillverkningen var det ventiltfjädrar, bälgfjädrar, tonbord, alltså bord där stämmorna läggs in. Det kom från Leipzig i Tyskland. När bälgan och verket är på plats då ska det borras stämmor i och sen ska det stämmas.

När fabriken var på sin höjdpunkt var det 4-5 man som alltid stämde orglar. I: Det kunde inte vara någon löpande-bandprincip inte?

G: Nej inte alls. Var det en som gjorde bälgar så gjorde han det, och var det en som gjorde orgelverk så gjorde han det. Vi hade en stor avdelning med olika fack i, olika för olika orglar. En-stämmiga, skolorglar, två-stämmiga o.s.v. Bälgar kom också på ett särskilt ställe. Den som var sammansättningsfick en orgelstomme och sen fick han hämta bälgan och sätta ihop. När det var hopsatt gick den till stämm-avdelningen, så fick de stämma där. Och det var ackord på alltsammans, så det var inte till att slöa. Utan en fick allt arbeta om en skulle tjäna något. Det var dåligt ackord. Det var det.

I: Hur länge höll du på som borrar?

G: Ja, jag vet inte. Det var ju inte bara att borra, det var ju damm-ramar, att limma tyg på ramarna på bakväggen. Det var så mycket annat plöck också. Jag var med 1921 när fabriken brann också. Den 1:a december 1921. Alla mina verktyg brann bort. Fabriken brann ner helt. Det var bara brandmurrarna kvar.

I: Hur lång tid tog det innan man kunde ta upp verksamheten igen?

G: Ja vi började 1922. Då byggde de till fabriken. 1922 var det Jubileumsinvigning, så då var det stor fest och medaljutdelning. Fabriken syns härifrån, där borta, där är fabriken.

I: Vad är det där nu?

G: Det är skola. Jag har varit där och visat bilder också.

I: Har dom kvar orglar i skolan?

G: Nej, nej. Nu vill dom inte sitta och trampa på det viset. Det är ju tramporglar alltsammans.

I: Vilken typ och vilka storlekar fanns det på dom här orglarna?

G: Det var skolorglar och så var det kapell-orglar, sen gjorde vi dom stora med lufttrummor till. Det var ju jättestora orglar egentligen. Jag tänker att jag har ett kort av en sån. Pedal- och tryckluftsglar hade vi.

I: Användes dom mycket i skolan sådana här orglar?

G: De gick till Stockholm, Norrland, ja överallt. Jag låg i Boden 1923, på I 19. Vivar ute och åkte skidor och blev bjudna på kaffe där. Då fick jag se en Östlind&Almquistorgel stå där.

I: Som du hade...

G: Ja, många gånger var det av den kalibern.

I: Sålde ni någonting till utlandet också?

G: Nej, det var mest hemma.

I: Är det många här på trakten som har sådana orglar i hemmen?

G: Det är nog en kuriositet egentligen, de försvinner mer och mer. Men dom är i ropet på auktioner, där är dom begärliga.

I: När tillverkades dom flesta orglarna?

G: Det var väl på 1920,-30-talen, ja långt fram på 1950-talet. Dom byggde nya skolor och då skulle dom ha en ny orgel i alla klasser nästan.

I: Frikyrkorörelsen, använde dom också orglar?

G: Ja, det var nog större kapellorglar.

I: Var det uppdelat i olika moment när man tillverkade orglar?

G: Ja, för det mesta var det så att var och en hade sitt jobb, men dom flesta var insatta i det mesta. Man kunde kastas från det ena till det andra.

I: Stämmarna hade sitt, för sig?

G: Dom hade var sitt rum allesammans så att dom fick vara i fred. Det fick inte vara några störningar där. Dom deltog inte i fabrikationen annat än att stämma och renstämma orglarna.

I: Vet du hur det gick till när dom arbetade?

G: Dom filade stämmorna först, tungan i stämman. Sedan fick dom renstämma dom.

I: Vi har sett i arkivet att de bytte namn från Östlind&Almquist till Förenade Piano & Orgel.

G: Ja, 1928, då kom dom från Göteborg. Då blev det ändring. 1910 åkte Östlind ut. Östlind var det som startade fabriken. Sedan fick han en kompanjon, det var disponent Almquist. Han hade ett pianomagasin i Göteborg. Då sålde han orglar från Arvika och till slut så blev han kompanjon med Östlind. Och hur det var, Östlind var inte så vidlyftig men han hade en fru som var väldigt högfärdig, och slog på stort. Det gick ju inte i det långa loppet utan det blev konkurs och Östlind blev kastad ur firman 1910. Han hade skrivit till Almquist i Göteborg och säger att "Jag ska sätta upp en liten stuga i närheten av fabriken" och det sa han Almquist att "Det har jag ingenting emot, och döm om min förvåning när jag kom dit" sa Almquist "så hade han lagt grunden till ett palats". Det var 1905 det. Den duger än idag den.

- I : Är det några som bor där nu?
- G : Det är musikskskola där nu. Det gick ju inte längre utan han blev skild från fabriken och dom fick flytta till Stockholm.
- I : Det hette fortfarande Östlind & Almqvist fast han drev det ensam då?
- G : Dom hade firmanamnet kvar. Men i alla fall gick det till 1928, då träffade jag disponenten på stan. Då skrek han på mig. "Larsson" sa han. "Hur är det på fabriken nu?" "Har inte disponenten vart uppe, sa jag, och sett hur det är?"
- I : Varför var det så?
- G : Det var direktör Lunden ifrån Göteborg. Så går det.
- I : Han köpte hela fabriken?
- G : Dom löste ut honom.
- I : Då styrdes fabriken från Göteborg?
- G : Direktör Lunden kom hit som direktör och körde fabriken vidare. Sen var det direktör Carl Högborg, en arvikagrabb. Han började som springpojke på fabriken, på kontoret.
- I : När var det?
- G : Ja, 1928. Då var han vice direktör. När Lunden dog så blev han direktör. Det kom en som hette Kronquist, och då var det färdigt sen. Ja inte då, men sen kom Hammar. Då var det klippt.
- I : På vad sätt då?
- G : De körde ihjäl alltihop, det blev ingenting.
- I : Styrde dom in det åt fel håll?
- G : Ja, men dom fuskade bort piano och allting. Det blev ju ingenting av det hela. Och sen inte nog med det - konkurrensen utifrån. Det var ju Tjockosio-vakien och sen Japan och alla möjliga. Sen kom det såna där elpianon och sånt där.
- I : Vi är framme i början på 1960-talet då, eller?
- G : Ja, 1966 tänker jag det var. Jag slutade 1968, då var jag 65 år. Då var det stort kaffekalas. Och då sa han till mig den där Hammar - ja vad var det han sa - "Vi ska tillverka 3000 piano" sa han. Ja men ni ska sälja dom också sa jag. Ja det ska du inte bekymra dej om, sa han, för det är försäljningssidan sak att sköta den detaljen. Det var 2000 högst som de kunde sälja då.
- I : Så det varade inte så länge under Hammars Ledning?
- G : Nej, det varade inte länge, det gjorde det inte.
- I : Men orgeltillverkningen var igång lika länge som pianotillverkningen?

G: Ja, men den dalade bort nästan tidigare, det gjorde den. Det blev ingen vidare fart på det. Det blev sämre på alla fronter, det gjorde det. Men en fabrik som det var väldigt trevligt att arbeta på, det var det. Det var som ett familjeföretag. Där kunde ju t.ex - jag vet att varje dag, nästan, så var det 15-kaffe. Det skulle bäras ifrån Bergenholtz eller också K.F.U.M, och så ett långbord dukat med bakelser och sånt där.

I: Varje dag?

G: Varje dag. Vi skramlade till kaffe då.

I: Hur många var ni då?

G: Vi var väl en femton - sexton man höll på där på avdelningen. Det skulle vara kaffe.

I: Här är en bild som du har med personalen på avdelningen 1935, och då verkade det vara ganska många som jobbade?

G: Ja, då var det ganska mycket folk där. Men, ja, 125 kanske var det högsta. Annars var det väl 80 - 90 och så.

I: Det var fortfarande så att man kände varann och att det var stämning som på ett litet företag?

G: Javisst var det det. Öknamn hade de nästan alla på den fabriken.

I: Jasså, som vad då till exempel?

G: Ja, det var till exempel, jag vet vi hade en ingenjör Stigsjö som kom till fabriken, som var smålänning. Och så sa han. - "Det här är en väldigt konstig fabrik, sa han, för säger jag Oskar Lunden, det är ingen som vet vem det är, men säger jag "Kristi metspö", då vet alla vem det är. Och säger jag Kalle Karlsson, det är ingen som vet vem han är, sa han, men säger jag Kalle Bås, ja honom känner dom alla".

Ja du har fått ett öknamn du också, sa jag. Vad kallar dom mej då, sa han? "Klot-Johan", sa jag. Det var det jävligaste jag har hört, sa han. Det gick inte bra det inte. Han var ju alldeles rund han.

I: Var det typiskt för Arvika det, eller typiskt för fabriken?

G: Typiskt för Arvika, vet du, för jag har samlat på 450 öknamn.

I: Har du skrivit om det?

G: Nej, nej, jag har det i en bok.

Och här till exempel, (paus) har jag skrivit:

"När jag tänker tillbaka på mina egna år på pianofabriken är det många av mina arbetskamrater som passerar för min inre syn, de flesta med klippnamn (?) Där är Elaken, Bäckens-Johan, Kall-Bäcken, Kalle på taket, Trampis, Blåskägg, Väggens-Johan, Da-da-o-papa, Fredriksson den sjätte, Mogärningen, Mjäll och många, många andra. Och naturligtvis ser jag för mig Gustav, fabriksdrängen, även Cheviud kallad. Namnet fick han en gång när han hade köpt sig en ny kostym och för att han för alla och envar talade om, att det var cheviud... (ohörbart) och så var det färdigt med honom".

Jag har nåt kort med honom också... (letar i album)... Där är Cheviud, ja.

I: (Ser på fotografier) Är det virke som kommer in?

G: Det är virke som kommer in, ja. Och där är min far. Han var ju virkesuppköpare så han var ju över hela Sverige nästan.

I: För att leta rätt på rätt sorts trä?

G: Ja, för det gick ju inte att ta vad trä som helst, det var ju noga med det.

I: Du sa att det var uppdelat mellan orgel och piano. Men man kände varann ändå över gränsen?

G: Olika avdelningar vet du, orgelavdelningar var en avdelning och piano var en. Sen var det maskinsalen, där de förarbetade virket och så där. Sen fortsatte det då till lackavdelningen och målarverkstan där det skulle målas. Det var ju många olika typer som kom in i bilden.

I: Fanns det många konkurrenser som byggde orglar på den tiden?

G: Nej, det var inte så mycket då.

I: Det fanns ingen annan fabrik i Värmland?

G: Inte här i Arvika, men det är klart, det fanns ju Rohlin i Åmål.

I: Dom byggde orglar också?

G: Ja, Rohlins Orgelfabrik. Men sen blev det sammanslaget alltihop, så det blev samma.

I: De köptes upp av Almqvist alltså?

G: Ja de blev borta sen. Sen hade vi Säffle, de hade ju också en orgelfabrik, fast i mindre skala alltså.

I: Var låg det annars stora orgelfabriker?

G: Jag tror inte att det var så många vet du. Vi hade ju Billberg förstås. Det var ju en fabrik. Men här var ju den mesta tillverknigen. Och sen Malmjö, vet du, det var ju den äldsta, de gjorde ju Malmjö piano och flyglar.

I: Men dom byggde inte orglar?

G: Nej, men piano och flyglar gjorde de. Men sen tog de ju namnet här också, Malmjö.

I: Mats Berglund berättade att du hade blivit intervjuad av några som skulle starta ett arbetarmuseum. Jag känner inte till nåtting om det där, men är det nåtting som du arbetar med?

G: Inte alls. De bara kom hit och ville ha intervjuer. Och det var inte alls om, ja det kanske var om fabriken också, men det kommer jag inte ihåg.

Men vart de tog vägen? Är de kvar i stan? Jag tror inte att de kom överens, utan det sprack.

I: Men det handlade i alla fall inte speciellt om fabriken?

G: Det var lite av varje. Men det var inte så mycket om fabriken. De skulle samla in kort och allt möjligt. Sen hörde jag inte av dem nåt mer.

I: Det måste ha varit en av dom största arbetsplatserna i Arvika på den tiden?

G: Ja det var det. Inom det området alltså. Den största var Arvika-verken. Sen kom Pianofabriken, Arvika bryggeri och Arvika ullspinneri. Det var en massa fabriker här, flera i mindre skala, ex.vis Tapetfabriken. Arvika var ju en fabriksstad på den tiden.

I: Levererade ni pianon och orglar till musikskolan på Ingesund?

G: Javisst, det gjorde vi. Det hände också att vi var där och stämde vid konserter och sådär.

I: Så det var mycket samarbete?

G: Ja, det var det. Det var ju rektor Dahlgren på den tiden, han som startade skolan.

I: Han var väl en aktiv skribent och föredragshållare?

G: Han ja. Han var en riktig kavaljer han.

I: Har du träffat honom någon gång?

G: Ja då.

I: Har du skrivit om honom också?

G: Nej, nej, det har jag inte gjort. Jag skriver om original. Om originella människor, vet du. Det är såna som gått i glömskans hav, men dom finns där i alla fall.

I: Men du sa förut att det inte såldes så mycket på utlandet?

monter med.

G: Javisst, och så deltog dom på alla utställningar som fanns. Vi var med på utställningarna i Stockholm och Göteborg. 1923 var jag där. Då hade vi en

I: För att det var hög klass på instrumenten?

G: De annonserade i tidningarna vet du. De fick ju medaljer lite varstans, i Brüssel och i Paris, överallt fick de medaljer på den tiden.

det till att sälja de här orglarna?

I: Jag tänkte på det där med orgeltillverkningen - hur gick det till, satte man in reklamannonser i tidningen, eller köpte folk på postorder? Hur gick

Och båtarna likadant, det var mycket batar som gick här på den tiden.

circusdirektör Rynning bodde, en gång i tiden.

G: Ja. Se här, här har du ett släppparti från 1840-talet i Arvika. Här är det en vandring i Arvika 1909. Här har du en gård, Arken, som ligger här borta på Fabriksgatan. Arken var en av dom första gårdarna i Arvika. Det var där

I: Då har du varit och letat i arkiv?

väldigt svårt.

hur gamla de var och sådär. Det är ju det som är intressant, men det är

Jag har ju kort av dessa gamla hus, och sen så är det roligt att få fram

hus här i Arvika. Jag tycker ju att det är så roligt att forska i sånt där.

G: Ja, det får ni. Jag hade en artikel igår, i Arvika Nyheter, om ett gammalt

Det vore kul att läsa vad du har skrivit.

I: Skulle det vara möjligt att få låna med oss något material tills i morgon?

tiden.

de var nöjda med sin tillvaro de. Det fanns ju ingen pension eller så på den

i all enkelhet. De var så nöjda och belåtna så, det var ingen fara. Du vet,

G: Javisst, och så pratade vi och sådär. De bodde på ett gavelrum, vet du,

I: Alla är såna som du varit i kontakt med?

G: Nej, det gjorde det inte. Men det var vissa sorter, piano och sådär.

I: Såldes dom genom musikhandlare, eller köpte folket direkt från fabriken?

G: Ja, de köpte väl från fabriken också, men mest gick det genom musikhandlare. Det gick mycket ifrån fabriken. Det var långa listor som det var upptingat. Det gick upp till Norrland och Stockholmstrakten och....

I: Var det så att det kunde bli kö på beställningarna ibland, eller?

G: Det är klart, det var ju vissa tillfällen, mest fram i december, till jul och så. Då var det mest. Sen när sommaren kom, då var det mer lamslaget.

I: Gjordes det något försök att ge sig på el-orgeltillverkning på Förenade Piano-fabriken?

G: Jodå, det blev deras fall det. Sen klaviaturen, så började han på att vi skulle färga den. Var det ett gult piano, så skulle klaviaturen vara gul och var det ett blått piano så skulle den vara blå. Det var ju ingen vits med det där inte.

I: Det skulle vara mode?

G: Ja modet skulle följas. Det slog inte an detta inte.

I: Försökte han sig på såna modetrender för orglarna också?

G: Nej, nej, det var bara på pianosidan. Det var hans fru som hade kommit med den ideñ, hade han sagt. Men det var ju ingen ide. Det slog inte an i alla fall.

I: Hur lång tid tillverkades det orglar?

G: Det var på slutet, det var inte så länge.

I : I början på 60-talet?

G: Det var då, när de flyttade härifrån och upp till den nya fabriken. Det var egentligen där de höll på.

I : Blev det skola direkt i den gamla lokalen då?

G: Ja, det blev skola. De gjorde om här helt och hållet. När jag kom dit kände jag inte igen mig ett enda dugg.

I : Finns det bevarat gamla gamla orglar eller verktyg från orgelstillverkningsen?

G: Nja, det vet jag inte. Det kan ju vara på enskilda händer.

I : Det finns inte något hembygdsmuseum i stan? Du kanske har källaren full?

G: Nej, de vill flytta hit det för två år sen, jag tänker att det var en tre lass som gick på auktionskammaren. Jag samlar på mig så mycket så. Ja, det är om det är någon gammal arbetare som har kvar verktyg. Jag tror inte att det finns något här på hembygds museet i Arvika.

I : Du har fått ett kulturpris?

G: Ja.

I : Var det 1984?

G: Ja det stämmer.

I : Det var för dina efterforskningsar?

G: Ja det var det. Under större delen av året, 1977, skrev jag artiklar i Arvika Nyheter och då visade det sig att upplagan steg varje gång som dessa var införda.

I : Har du skrivit någonting om piano-fabriken?

G: Nej inte annat än något om leveranserna.

I: Vore inte piano- och orgelfabriken, underlag för en bok?

G: Nej, man blir för gammal. Jag skrev mycket, men jag gick aldrig in på personligheter. Jag gjorde aldrig narr av originella människor. Jag försökte att dra en försonlig slöja över dom, jag fick aldrig på käften för någonting. Det är farligt på ett ställe där alla känner alla.

I: Fanns det original och färgstarka personer på pianofabriken ?

G: Inte så många, de hade väl olika egenskaper, men original var dom väl inte i den meningen.

Vi hade en pråm liggande i Viksälven, och där fanns det en de kallade för "Nisse mä bröst-veck". Han hade en gammal hatt som man kunde se att solen lyste igenom och i ansiktet på honom, för det var öppet där uppe vid brättet, och bröst-veck, det hade han jämt.

I: Apropos när pianofabriken eldhärjades, vet du varför det började brinna?

G: Ja det vet jag. Jag gick förbi där klockan elva på kvällen, på väg hem från Svea-biografen. Då såg jag ingenting men när klockan var tolv eller halv ett på natten så kom vattenledningsförman Sjöberg hem till far för att hämta nycklarna till fabriken, och skrek att "Fabriken brinner. Jag rusade med och fick se att det brann litegrand på tredje våningen. När brandkåren kom så gick dom enligt sed inte upp, utan dom stod på marken och sprutade hål på fönstren och då var det ju klippt. Det var antagligen svarvaren som hade stått och svarvat och så hade han polerat och då hade han en polersudd med polityr som antagligen hade självantänts. Det var vid svarven det hade börjat brinna

I: Efter branden så var fabriken stängd, eller?

G: Ja, då fick vi vara med och röja.

I: Så folk hade arbete ändå?

G: Ja, jag gick brandvakt för två kronor timman en hel vecka.

I : När det sen väl kom igång så fanns det väl en hel del order på lager?

G : Ja det är klart, det var ju många instrument som gick till spillo, det var skador för närmare två miljoner, vill jag minnas.
Det blev ju en väldigt rusch efteråt, på sommaren 1922 var det fullt ös igen.

I : Vem var det som bestämde hur modellerna skulle fungera, vilka stämmor som skulle vara med och hur dessa var konstruerade? Var fick man dom idéerna ifrån?

G : Det fanns ju gamla idéer, men sen fanns det en verkmästare Johansson, han gjorde ritningar till nya modeller.

I : Var fick han idéer till modellerna?

G : I kataloger. Lite senare kom en tysk som hette Heidinker, han var byggschef i många år.

I : När var detta?

G : Heidinker kom hit på 1920-talet.

I : Hur var det med orgelstämmorna, utvecklades dessa?

G : Nja, dom följer nästan samma mönster hela tiden.

I : Vad var det som skiljde på orglarna från 1920- och -40-talet?

G : Inte mycket. Förändring skedde när dom stora orglarna med tryckluftscylindrar kom. Dessa användes mest i kyrkor och kapell. Kammare- och skolorglar följde samma mönster hela tiden.

I : Finns det några av dom stora orglarna i bruk?

G : Inte här, vad jag vet.

I : Sådana orglar tillverkades så länge fabriken var i drift?

G: Ja, fram till 1941, tror jag. En som hette Neusser var chef för orglarna då. Han blev utvisad 1941. Han var nazist.

I: Det kom ingen ny efter honom då?

G: Nej det gjorde det inte.

I: Var det krångligt under kriget?

G: Ja, när dom la ner tillverkningen på stora orglar så blev det inte så många mer, kanske ett par, tre stycken.

I: Men småorglarna byggdes fortfarande?

G: Dom fortsatte som vanligt.

I: Har du några bilder som du tycker är intressanta?

G: Här är en kontobok från 1899. Här är nedtecknat alla inköp. Han som förde böckerna hette Thevelius, och kallades för "Darraopappa". Han var svärfar till fabrikör Östling.

I: Dom som byggde Standardpianon i Arvika, var det en utbrytargrupp från Östling&Almquist?

G: Ja, min far var med och bröt sig ur.

I: Varför blev det en utbrytargrupp som startade en egen tillverkning?

G: De fick för dåligt betalt och då sa dom upp sig och startade en ny fabrik. Men dom fick det svårt.

I: Varför var det svårt?

G: Brist på pengar, då är det svårt att driva en rörelse.

I: Men att dom höll på så pass länge, nästan trettio år?

G: Ja, det gick länge. Hur det nu var så gjorde dom fina pianon, det var hantverksmässigt gjort.

Tid: 1987-09-16 kl14-16
Informant: Horst Tischer född 1911
Plats: Källgatan 21 Arvika
Telefon: 0570/167 82

Intervjun gjordes av Mats Berglund, Catharina Dyrssen, Lena Jedenmalm och Max Schroeder. Bertil Ludvigsson fotograferade.
Horst Tischer började som lärling vid 15 års ålder hos Malmborg i Tyskland, där det tillverkades både harmonium och pianon. Efter andra världskriget fick firman många uppdrag men det fanns inte något material.
1951 flyttade Horst till Sverige, och började arbeta på Östlind och Almqvist.

Historik: När Horst började på Östlind och Almqvist var firmans ekonomi mycket god och det behövdes inga banker för att ge krediter till kunderna. Fram till 1967 gick det bra men redan 65-66 började man låna pengar och efter 67 började det gå allt sämre. Devalveringen var inte bra för branchen.

Tillverkningen: När Horst började fanns det inga ritningar.
Orgelharmonium tillverkades med sugluft. Det ger en mjukare ton och låter bättre än tryckluft som blir fränare i tonen. Horst gjorde 10 större orglar själv med 14 stämmor och 2 manualer. Tidigare var man tre man som arbetade med varje orgel. Dessa tillverkades inte så mycket för förtjänsten utan mer därför att det hörde till fabriken goda anseende att tillverka dem och ha dem i kataloger. Det är lättare att tillverka elektroniska orglar men det blir inte samma ljudkvalitet.*Tryckluft används ibland istället för piporglar till mindre salar men den tillverkningen har endast fortsatt i sydtyskland.
Före 1925 tillverkades bara svarta pianon. Sedan ville folk ha allt fler olika färger och träslag att välja på. Det blev allt viktigare att pianot skulle passa in i möblemanget, särskilt på 60-talet. Instrumentet som sådant blev allt mindre viktigt för köparna. Det var lättare förr när det inte var så mycket färger. Stomme och järnramar tillverkades i Sverige medan mekaniken importerades från Tyskland eller England. Järnramarna var tidigare handgjutna men gjordes senare maskinellt, vilket gav en sämre kvalitet. Det bästa är att köpa allt det man inte kan tillverka billigast själv.
Kort före 60-talet kom konsulter och tidsstudiemän, som inteviste något om pianotillverkning. Man kan inte enbart mäta tiden utan man måste bedöma kvaliteten på arbetet också. Orgel och pianotillverkning är en branch för sig och man måste vara inne i yrket från början till slut för att kunna det.

*Tryckluftsharmonium.

1987-09-14 - 09-18

TID: 1987-09-16 kl 14-16

INFORMANT: Hörst. Täschel född 1911

TELEFON: 0570/167 82

Intervjun gjordes av Mats Berglund, Catharina Dyssen, Lena Jendenalm och Max Schroder. Bertil Ludvigsson fotograferade.

Kassetband sidan A.

I: Ja, när du kom hit så började du på Östlind & Almqvist?

H: Ja, jag hade arbetat hos firman Malmborg i Tyskland. Det är en svensktätning. Hans far hette väl Karlsson, han tog sig namnet Malmborg. Han införde sugluft-instrument, alltså harmonium och då fick han stöd från tyska staten och han grundade en firma, och min far var orgelstämmare. Han hade gått i lära där. Jag gick också där i fyra år.

I: Vart i Tyskland var det?

H: I Leipzig.

I: När kom du till Arvika?

H: Ja, jag kom ... Jag var med i hela kriget ifrån första till sista dagen i Ryssland och sedan var jag tre år och åtta månader fången där och så kom jag tillbaks och då gick jag till min firma där och vi hade en massa uppdrag men inget material. Jag sökte mig till Sverige då, till där min far hade arbetat. Det hette då Östlind & Almqvist och han tog mig med en gång. Jag fick ha betydelse utav mina examen där och sånt. Då gjorde jag orglar och klaviaturer. Jag var klaviaturmakare också. Det gjorde jag till 1959 och ja, det glömdes jag säga förut. Malmborg gjorde också pianon va, men jag var inte så.....Jag hade inte tagit några examen på det inte. Det är ju två skilda yrken, men lite (ohörbart) blev de ju. Så jag tog och gjorde pianon 1959. För att, de tog bort, här i Sverige, den där kristendomen, eller vad jag skulle säga. Varje skol-lärarinna i Sverige kunde på den tiden spela liteharmonium, en psalmsång, men något sånt va, och då hade dom ett, ja de kallar det här, tramporgel, men ett litet harmonium med en stämma i eller två, det hade dom i varje skol-klass. Det gjorde vi då en ... men det gjorde inte jag. Jag gjorde dom största. Det var 14 stämmor i med 2 manualer och pedal. Jag gjorde 10 stycken här på den tiden. Sen slutade jag och gjorde pianon 59. Jag gjorde pianon ända till sammansättning och justering ända till ja med alla konkurser och så. Jag var ju anställd varje gång igen till 1976. Det var en mindre firma sen.

I: Var klässbol det sista?

H: Ja, i klässbol.

I: När du gjorde dessa stora orglar, var du ensam hela tiden på ett instrument då?

H: Helt ensam.

I: Var det svårt å komme hit?

H: Det var det för mig. Det var... Jag fick gå på konsulatet och söka och de begärde inresetillstånd på den tiden, arbetstillstånd, rekommendationer utav chefen och att han står i god för mig åtminstone i 3 månader. Jag fick 3 månader första gången och då han var belåten med mig, så fick jag 6 månader. Sedan fick jag 12 månader och sedan fick jag 2 år, men längre får man inte. Och då blev jag, jag kom 1951 och 1959 blev jag svensk medborgare och då behövde jag inte det där mer och det gick ju bra i firman ända tills, ska vi säga 1967. Dom gjorde cirka 1500 pianon om året då och en massa orglar. Men en kan väl säga att ifrån -67 så gick det lite sämre. Firman hade då, när jag kom, det var Östling & Almqvist, hette det då. De hade egna pengar. Om det kom en och köpte nåt piano och sånt och hade inga pengar och skulle köpa på kredit, det var inget hinder.

I: Nähä.

I: Förut när det var Östling & Almqvist, vad hade de för ritningar och modeller att gå efter då? Vad byggde du för orglar?

H: Ja, det var en tysk här före mig och han var ju inte nåt omtyckt. Det fick jag ju lida för, men de gjorde de modellerna som var kvar när jag kom. Det var inga ritningar, det var inget material, så jag fick göra allt ifrån början. Det var, till en viss del hade jag lite motstånd när jag kom ifrån öst, och jag fick ju skicka mina betyg. Det kan jag visa er sen och när han begärde det, gjorde jag ju det va. Det är klart att som utlänning, jag kunde ju svenska på den tiden, så ska jag inte skälla på Sverige, men jag hade lite motstånd där va. Men då kom direktören och sa: "du, bry dig inte om detta, dessa stora orglar har vi aldrig haft någon förtjänst på. De gjorde dom med tre man, jag gjorde dom ensam. Det har aldrig varit någon förtjänst på dom och vi kommer inte att få det heller, utan gör i din takt så dom blir riktiga, för att om en ska säga som så", sa han, "vi har en katalog här och (på den tiden var dom inte Nordens största piano och orgelfabrik), då ska vi också kunna göra en sån där stor orgel för organister, 14 stämmor, 2 manualer med pedal, 3 stämmor i den också. Det är den största orgel som någonsin har tillverkats i Sverige och det ska vi fortsätta med. Vi ska ha den i katalogen", sa han. Likadant gjorde dom flyglar, dom gjorde dom egentligen i Malmsjö. Det hette ju sen Malmsjö i Göteborg. Det var lite gammalmodigt, så de tog över det hit sedan, senare över 60-talet och dom gjorde bara en, två kanske, någon gång tre flyglar i månaden. Det var heller ingen förtjänst på, sa han. "Men vi måste ha det som största pianofabrik". Så jag nöjde mig med det och sedan så...ja, vart var vi nu, ja, vi var hos, vi kom till Kronqvist och sen till Hammar och han var ju ingen direkt pianofackman, men han var väldigt driftig affärsman, så han försökte ju vad han kunde men det kom en dålig tid därefter -67. De byggde ny firma då för att, det hette att den är så gammal. De byggde en ny ute vid, ja, Fallebergsvägen, ett stort komplex va, och det var inte flera etager, utan det var allt i ett plan och där skulle införas massproduktion. Vi skulle göra 10 000 pianon om året, men så hade vi ju också en pianofabrik i Vetlanda, Nordiska. De skulle också göra så mycket och på den tiden, jag läser Internationella musiktidningen, sålde dom 17 000 pianon om året i Sverige, men nu är Sverige ett fritt land, så jag är ute ibland och reparerar i pianohandel och så.

H: Ja, det var att, ja, nu är jag ju part i målet så här får jag inte säga något. De hade konstruktörer, det var många tyska från Rönisch och de hade också en tysk konstruktör här. Han konstruerade flyglar, och de flyglarna var väldigt bra. Jag justerar än idag flyglar. De är väldigt bra, de är gjorda 1925. Jag gjorde en nu, som var gjord 1912 och det var det att dom hade inte fallit för frestelsen att göra allting själv. De gjorde ju ramen på stommen och sargen va, och det var de väldigt skickliga i och så har dom haft en väldigt bra ytbehandling i Sverige.

I: Vad var det som gjorde att det var så högt ansett?

H: Det var bra.

I: Men Östlind & Almqvist instrument, som piano, var de bra?

Han kunde spela fram ett instrument så dom köpte det till slut.
den tiden. Blomqvist hette han, direktör Blomqvist. Mycket skicklig organist. ända från Lund och till Umeå och till Umeå och till Umeå, då han hade sålt 800 pianon på Vad det gäller orglar, de köpte utav honom alltihop. Han gjorde en resa Det har väldigt stor betydelse för musikbranschen om det är med en. på det nu. Han var med i Odd-fellow. Han kom bort sedan och det var synd. Då hade vi en direktör, försäljningsdirektör. Vad hette han? Jag kommer inte kunde tala med varandra, det ska vara tyst." Ja, bara på sidan om.
i taket. När du tar upp en ny medlem ska jag spela på eolscharpan så att du jag häruppe", sa han. "Det är 10 000 stjärnor i himlen som lyser då va, 10 000 harpan skulle vara väldigt svag, så jag fick sätta in damplar." Det spelar sa han. "Det var bara supen som skilde", sa han. Jag fick lägga den där, eols- norska firmurarringen. Då sa jag "Är det riktigt detta?" "Ja, i det närmaste" var färdig där såg jag noterna. Det var kyrkomusik nästan alltihop. Det var lite dumt i Norge, det var en kantor där. Jag satt upp en där och när jag H: Det är lite riktigt detta, ja, det är det inte jämt så, som jag frågade

I: Skulle du kunna spåra upp något?

H: Nej, det kan jag väl inte, men jag gjorde 10 stycken utav de största, de levererade jag i Treilleborg, Lund, Göteborg, Stockholm, Umeå och Moss i Norge.

I: Satte de något hantverksmärke på instrument, på orglarna så du kan finna på dom byggde?

I: Satte de något hantverksmärke på instrument, på orglarna så du kan finna

och med allting.

i Karlstad som hette Nystrom. De gjorde ungefär, de kappkörde med priser de var ungefär i klass med, de kallade dom lite sämre, men de hade en fabrik de stora och det gick, det hade gått i så många år, så dåliga var de inte, i Tyskland, den var ju ungefär som Steinway i piano. Men jag gjorde dom bra, H: Ja, orglarna var ju inte så högstående som den där Malmborgsfirman där

I: Var det bra kvaliteten på dom instrument då som du gjorde när du kom hit?

Det köper inte alla Östlind & Almqvist, eller Vetliandapianon, utan de köper också tyska och däremot också öststatpiano, som är halva priset. Det är inte så bra men en som inte förstår så mycket om musik, han köper upp ett sånt. För det är polysterpolierat och det ser bra ut på ytan. Jag justerade såna sen ett tag för Hammar, han importerade också såna. För de var billiga. De sålde dom för en 5.000 kronor. Om en då har ett par timmar att justera ett så går det något så när att spela på det. Men det hjälpte inte, det gick sämre.

Det har dom haft jämt, men när det gäller det mekaniska då köpte dom mekaniker. De kom aldrig på tanken att göra dom själva, de köpte det bästa. De köpte från Amerika ibland, de bytte, en sån inköpschef, han tittade ju på priserna, köpte från Tyskland ibland, ibland ifrån Amerika. Så det är lite olika mekaniker i dessa, men det finns ingen mekanik som är dålig. De köpte bara fina saker. Och de säger idag, jag justerade en flygel för 2 år sen på konsthallen, och den Östling & Almqvist, den tycker de om än idag. De säger att de kunde göra såna flyglar då, men det var inte en sån jäkt att det kom an på nån minut för en justerare, utan det blev bara levererat när det var riktigt färdigt. Då var inte jag här inte. Det var före mig det.

I: Men vad kan till exempel som ytbehandlingen? Har den någon betydelse för tonkvaliteten?

H: Ingen.

I: För en flygel?

H: Nej då, men folk är olika. Det är som en bilförsäljare, om han ska sälja en bil, en begagnad, då kryper maken under bilen och tittar om det är någon rost och frun hon står däruppe och tittar på färgen då. Ja, vi tar den istället och då ligger det till försäljaren att fjäska för henne då. Då blir det sålt en sån istället va och så är det med pianon också vi kom i ..... Det var bara svarta pianon före 25 och så ända till 30. Ja de hade ju valnöt och sånt där, men ett svart var inget hinder att ha i lägenheten, men nu senare när vi, när jag kom på -60-talet, då skulle det vara teak. De skickade färgprover folk då va, så vi hade så många pianon stående i olika valörer, det skulle passa till möblemanget och det bestämde ju mest kvinnan i huset.

(Bertil och Catharina går.)

H: Ja, vart var det vi stanna?

I: När de beställde pianon efter möblemanget.

H: Ja, det är ju inget fel med det. Det hade vi klarat det också, men det var ju lite för den som är försäljningschef i en sån firma. Vi kanske hade en 7 modeller och jag ska ha ett sånt som jag har där inne, men jag ska ha i valnöt, modet växlar, jag ska ha ett i teak. Vi kanske hade 17 stycken ståendes i valnöt men ingen teak va, och då fick en jobba över och då kom han och sa; "Kan vi göra färdigt detta till klockan sju, så kan vi leverera det i morgon?" Det går allting va, det går, men hur vi kom in på detta, det var att det var lättare förr. Det var inte så mycket färger va, men det har ju ingenting med detta att det går dåligt att göra...

I: Varför fastnade ni just för sugluftsharmoniet?

H: Ja, det är det att i Tyskland så hade dom tryckluft för det mesta. De hade också sugluft med det hade ingen framgång. Ett tryckluftsharmonium är starkare, det är fränare i ton va, och det var på den tiden något nytt, det är mjukare i ton ett sugluftsharmonium och det införde Malmborg där och han var inte ensam. De var hantverkare, de utvandra ifrån Sverige. Malmborg han har nog hetat Karlsson. Malmborg och Hovberg, det var också en svensk, och Lindholm, de var alla orgelharmoniumbyggare och de satte upp firmor i Tyskland med sugluft och det har dom än idag, utom i Sydtyskland, längst ner i Stuttgart, där har dom tryckluft kvar.

Det är bara det att det är tungor i den va, och det går ju mycket lättare att göra elektroniskt. De gjuter dom komponenterna, det är som i TV:n va, och de är inte erkända utav riktiga musiker än idag, men de använder dom särskilt inom jazz och de har dom även i kyrkor nu till och med, men det görs, alltså det är inte detsamma, men ska en ha ett mekaniskt då är det dyrare och det är prisat, som avgör idag va. Så jag kan säga att om du vill ha ett riktigt svar på det, så låter ett sugluftsharmonium bättre om det riktigt gjort, men ett tryckluftsharmonium det är frånare. Det är inte så fin karaktär men det liknar mer en kyrkorgel, en piporgel. Det är kraftigare ton men eftersom de har mycket harmonium i mindre salar, friliggiga, så, Odd-fellow-loger i Sverige och ja, i Norge heter det inte Odd-fellow, i Norge heter det Frimurarlogen. De köper såna istället för en piporgel. Det är många stämmor i och det går att spela mycket för en kantor på dem. Det är kvintar, ters, mixturstämmor i och det är, han kan, men det är klart att ska det va en större sal som i en större kyrka och sånt där, då måste det till en piporgel va. Men det har dom idag. De har också små piporglar nu med 3, 4, 5 stämmor i bara va. Många kantorer föredrar dom istället för en elektronisk med mycket mer stämmor i, men ja sen är det väl bara kantorn som avgör, det är väl församlingen och i dessa frikyrkorna. Det ska jag väl inte gå in på.

Kassetband sidan B

I: Hur får man fram de olika karaktärerna i stämmorna?

H: Ja, det är det att har en, vi säger, de hade en orgel i varje skolsal i Sverige på den tiden. En skoliararna hon måste lägga av examen att hon kunde spela en psalmsvers och sånt va. Då var det en 8' melodia med halvdrag. Den om en går till de lidande stämmorna så är det en 4' i den, 8', 4' och kanske en eolsharpa, en svängande stämma va. Det är dom små orglarna, sen har dom en fagott, en 16' och det är ingen pedal i orgeln, så har en 13 eller 17 toner och en subbas i va, med kontrast i om det är den djupaste tonen va, och sen får en gå över till 2-manualiga och det har jag ritningar på, får jag hoppas, då har en en undermanual med de kraftigaste stämmorna och övermanual med preludstämmor och så har dom väl en kontra C, sen har man 3 stämmor i pedalen.

I: Förekommer det några 32' stämmor i?

H: Nej, det har vi inte haft. Vi har haft 16'. En 32', det har dom i ännu större. Det tar för mycket luft, en ska ha så starka motorer men vi har fagoter i dom djupaste stämmorna eller Celio, en 8', även i pedalen va. Sen har vi kvintar och ters, dessa uppe i överstämmorna va, det är och så har man ju oktavkoppel och manualkoppel och unisonskoppel. Den går från pedalen och ända upp när en har kammen dragen va, så kan ju kantorn, jag är ju ingen kantor, jag spelar fiol, men en kan spela lite grann när en har dessa dragna och en kan utnyttja stämmorna bättre. Så det tror jag aldrig kommer att göras mer. Det är lika mycket arbete och trångt ihopträngt dessa stora som det är med en piporgel, som är mekanisk och de kan inte ta de priserna. Han kostade då 17.000, 1959, jag vet inte, det är väl idag 10 gånger så mycket, det skulle kosta 170 000. Jag tror inte det är någon som skulle kunna göra en sån för 170 000, så det är nog borta, men jag reparerar ibland de som är kvar. Det gör jag men många gånger vill en inte görat, för att de har haft folk där, som inte kan med det och de har ändrat och ställt på dom så de är nästan fördärvade.

PAUS.

H: Jag har lite grann att göra så att jag inte kommer ur, så att jag är inne i det hela tiden. Jag experimenterar lite med mekaniker, inte för att jag tror att jag kan hitta på något revolutionerande, för det är så mycket experimenterande, men jag ger inte upp.

I: Nä, Du har en del funderingar på gång?

H: Ja, det har jag, men även om det inte ger några pengar så gör jag det. Jag tycker det är roligt och jag höll på, jag började vid 15 år, jag tycker, jag har jobbat till 65, jag tycker till att hoppa på något helt annat, det är helt meningslöst. Det är bättre en gör något som en kan va.

I: Är du på Ingesund och justerar instrument?

H: Ja, flyglar har jag gjort ibland, men jag gör det inte gärna. För att det är sån sed här i Sverige, kan en säga, ...(ohörbart)...han justerar pianon men inte flyglar, det är en sån sed häratt det blir stämt, det blir inte något mer gjort. De blir nerspelade, ja, om det är nåt som inte går alls så kan en bli kallad va, men de sköter inte det så de har lite, de har en fin pianist där, han har hand om detta, han har gått någon kurs i flygeljustering och det är det värsta en har att göra med. De läser någonting och så sen så tror de att det ska vara så det, reparation är någonting helt annat. Det måste göras ibland, avvika från vissa teorier ibland, för att få till attgå riktigt. Det blir, rullar och sånt blir ju utslitna på en flygel om de inte beställer nya rullar och nya då kanske en inte kan rikta in dem så som de ska vara på millimetern, men det låter, det går bra ändå. Det är läder och skinn och det trycker in sig, stora märken, och det ska förnyas om en inte ska göra det då måste en göra efter ett annat mönster. Då kan en komma i konflikt med en teoretiker som har läst en bok va.

I: Max, du hade fler frågor om orgeln eller?

I: Ja, det var väl bara hur man fick en mjuk tonsats och en fylilig...

H: En mjuk tonsats ja, det är tungor i en orgel, det är inga pipor va, och det är ju en intonator, det är ju inte jag, men min far var det va, de gör en båge i tungan, då blir det mjukare men det är inte så enkelt heller, en får inte gå för långt där, en får medla med allting, för att om en böjer en 16' stämma mer en eller så, då tar de för mycket luft. Inte för det, luft finns det men en kan, längst ner i subbasen kan en inte spela fort. De kommer inte så hastigt och då är det en del, som inte böjer som så mycket, men då är ton starkare, det ska ju gå lite neråt i basen istället va, och det är och så får det inte vara så mycket filat emellan. Det är, det kan inte jag direkt svara på allt, men en kan ju ha ventilöppningen stor nere i basen, men på ett harmonium så kommer aldrig basarna så fort som i diskanten. Det kanske du har märkt därnere, man kan inte spela 16-delar hur en vill, utan tonen måste komma och det gör han inte om en böjer dom så att de blir för runda, tungan. Så det är en väldig känslsak för att få det bästa möjliga, men däremot diskanten och så höga stämmor som piccolo 2', den ska vara vass, den ska smälla igenom riktigt. Den ska höras igenom hela fullverket om en har ett, så är skolan i harmonium va, för att, men det är väl så i piporgel också, den ska höras annars behöver en inte ha den.

I: Lärde du dig hos, gick du i lära hos far din först?

H: Nej, hos Malmborg här.

I: Ja, ja.

H: Ja nu ska jag inte säga att dessa var dåliga, de gjorde en tid väldigt dåliga pianon, när dessa nya kom va, men om vi säger att de gör de som de gjorde före. Det gamla Östlind & Almqvist-märket, det var ett bra piano, alltså vi säger inte världens bästa men.

I: Tror du det kommer finnas behov av i framtiden, av bättre piano med högre kvalitet?

H: Ja, men om jag skulle säga som så, tunga lyft, förr var det karlar som jobbade. Det var inte en som sa att han hade ont i ryggen och inte kan lyfta. Det var om en var sjuk förr, det var ett minus, jag tror idag är det ett plus. Om en säger att en har ont i ryggen, då behöver en inte göra det jobbet va. Jag behövde inte alls lyfta ett piano, till och med inte i Tyskland. Vi hade lärlingskontrakt och där stod det till att vi är inga hantlangare, men en nekade aldrig, om de hade nåt bråttom att lyfta ett piano. Det var ett minus det om en skulle säga att jag kan inte. Det var i Tyskland det, liksom här. Det var ingen merit att inte orka någonting. Nu duger det ju att säga, jag orkar inte jag har ont i ryggen jag. Då får de ge dig en sittriktig stol och ge dig ett sittande jobb va. Det var inte så då, men däremot så hade en mer tid. Det var inte ett sånt jäkt. De gjorde riktigt arbete, det måste jag säga, det var kvaliteten i dessa Östlind & Almqvist-pianon då. De gjorde inte något dåligt.

I: Var det några tunga lyft och så?

H: Allt var inte farigare än i andra yrken alltså, om en jämför med snickeri, de hade ju samma maskiner, fräsar och de är ju farliga va.

I: Fanns det några farliga arbetsmoment och så?

H: Ja, inte i pengar men det har varit ett rensligt yrke och noga arbete så de tog egentligen, tror jag, med mig var det inget noga, jag var ju från utlandet, men jag tror att en som var född här, de tog inte vem som helst då heller. Direktör Högborg sa en gång, "Ni är arbetarnas aristokrater", sa han en gång. Han menar att det, de kom inte som från Arvika-verken med sot på fingrarna, det var rent och snyggt. Ja, det var på den tiden alltså när far min arbetade 1925, det var en viss yrkess stolthet. De behövde inte gå i dåliga arbetskläder, de kunde gå snyggt klädda och det var rensligt och sen var det ju kanske inte kroppsligt så tungt, utom flygelmakare och såna där omlimare, så var det sargar och sånt, det var ju tungt snickeri va.

I: Var det någon särskild status att arbeta på pianofabriken, högre i jämförelse med?

H: Ja, där fick jag göra allting och det tycker jag var bra, för att det var ju strängt på den tiden. En fick lyda order och fick inget betalt. Fyra kronor i veckan fick jag för spärvgnsäkning i fyra år. Jag menar det idag, det går inte lära upp en sån idag för att, ja om en ska säga, vi lärde inte upp några såna, vi gjorde tempo då va. De kunde en sak, efter inte så länge så kunde de arbeta men om en lär upp dom fullt, det var på den tiden gått om arbete före 60-talet va, de kom till militäret, de fick andra kamrater, de gjorde något helt annat, de kom inte tillbaks och firman hade betalt full lön hela tiden va. De har så här, de betalar full lön för en lärling, som tjänar inte stort mindre än en som kan så. Och det är klart att så länge en inte har det lärlingssystemet, så kommer firman inte att lära upp en yrkesman på alla områden, utan på ett område som man behöver honom till på en stor firma, så det tror jag.

I: Som var högre?

H: Ja, det också och det var även de små, de var ju i alla fall i klass vi säger, lite över mellanklass och det duger gott. Det var, mer behövs det inte om de kan göra såna, men alltså, jag tycker det är väldigt svårt eftersom de inte har något folk och pengar och då måste de ligga i väldigt hårt för att de är pressade på kontinenten också. Jag var på Frankfurtmässan för några år sedan. Det är mycket öststatspianon med emellan för halva priset och som en kantor här, en musiker han kanske inte tycker om det, han köper det inte, men, men det är så många andra som säger att ja detta ser ju lika bra ut som dessa andra. Vi tar ett sånt.

De köpte dom för 5000 men de kanske tar 10.000 nu. Detta jag har där inne det kostar 10.000 , det är ett Malmsjö, ett litet, det är inte så väldigt bra ton i det men det duger för jag är violinist. Jag behöver bara någon som ackompanjerar åt mig ibland. Men ett sånt Malmsjö, det kostade 10.000, 1976. Om en ska köpa i den storleken idag så kostar det 18.000. Det är en sån inflation i allting och folk tycker det är så väldigt dyrt allting. Det är inflationen som gör mycket och sen är det, vi har inte den förmånen som en TV. Denna här köpte jag för 12 år sen. Om jag ska köpa en nu, då är han inte så värst mycket dyrare, men det är bara hälften så mycket grejer i. Och den fördelen har inte vi i piano. Mekaniken är densamma. Om man ska ha ett mekaniskt och det kostar 3 gånger så mycket som vi ...(ohörbart).... alltså priserna idag, men jag har ifrån Danielsson, det är Danmarks största leverantör för pianodelar.

Intervjun är slut och på resten av bandet spelar Horst fiol och får pianoackompanjemang till.

Några funderingar i startgruppen av mitt uppsatsarbete kring BABY STARS av Kajsa Paulsson.

PÅ JAKT EFTER DAMORKESTRAR.

Av en händelse fann fotograf Bertil Ludvigsson vid Värmlands museum fotografier på två orkestrar som båda innehöll enbart damer. Fotografierna hittades bland Karlstad-fotografen Dan Gunner's efterlämnade fotoarkiv som förvaras på Värmlands museum och var troligen tagna på 30/40-talet. Då jag fick dessa bilder i min hand i juni 1987 blev jag genast nyfiken på dessa damer och deras musicerande.

Varför dök det "helt plötsligt" upp två damorkestrar här? Fick dom inte vara med killarna / eller ville dom inte det? Hade dessa damorkestrars existens något att göra med 2:a världskriget? I Amerika öppnades det just under kriget större möjligheter för kvinnliga musiker. Scenen blev deras då många manliga musiker fick lämna estraden för frontlinjen.

Det är ju lika självklart att det funnits/finns damorkestrar som herrorkestrar, bara det att de förra vet man inte så mycket om. Min hypotes är att villkoren som musiker inte skilde sig så mycket mellan män och kvinnor däremot verkar det vid vissa tider vara mer eller "modernt" med damorkestrar.

I så fall, vad är det för samhällsliga sociala/ekonomiska förutsättningar som ligger bakom det?

Mitt sökande efter de båda damorkestrarna började med en artikel i Värmlands Folkblad den 3/9-87, samt telefonsamtal till ett 20-tal äldre musiker och skribenter i Karlstadstrakten.

Ingen kunde erinra sig någon av dessa damorkestrar, däremot fick jag tips om en Zigenarorkester bestående av enbart kvinnor och som leddes av en violinist vid namn Lili Gyenes. Dessa spelade i Karlstad strax före 2:a världskriget och var mycket populära. ¹⁾

Jag fann i Nya Värmlandstidningen (NWT) för fredagen den 15 juli 1938, en notis om att Lili Gyenes och hennes zigenarflickor, en orkester på 20 personer, skulle spela på Folkets Park, sommarteater i Kristinehamn den 16 juli, 8.15 em. I NWT dagen därpå skriver man under rubriken Teater & Musik om zigenarflickornas musik så här:

"Det gnistrar och sprakar kring de ungerska folkmelodierna, czardas, wienervalsar och den äkta zigenarmusik som bjudes."

1) Samtal med Sixten Stenholm, Stadshotellets chef från 1946 och samtal med Karlstadsbon Ingvar Heilberg. Båda berättar att zigenarflickorna var mycket populära.

Forts. damorkester.

När jag bläddrade vidare bland NWT årgång 1938 fann jag några notiser under hösten om en annan damorkester, Hälsingeflickorna. Den 8 sept. 1938 kan man bl.a läsa att de har en Musical cabaret i Ordenshuset i Torsby kl 8.30 em. samma kväll.

I samma nummer under rubriken Teater & Musik får man reda på vad man kan vänta av kvällen:

"...Musikalisk cabaret av välkända damorkestern "Hälsingeflickorna".
Ur det omväxlande programmet må framhållas violinduetter, dragspels-solo, visor, kupletter, sketcher, hälsingemusik m.m."

Hilles dök upp på första sida i NWT årgång 1938, den 30 april i en annons om Stadsträdgårdens Restaurant.

● Den 1 maj
kl. 5 hälsas våren
välkommen
På

Stadsträdgårdens Restaurant
av de 6 glada, pigga
"HILLES MUSIC GIRLS"
med DANS till kl. 2. —

En härlig varm Middag och vårsupé
väntar Er på Stadsträdgården. —

— Restaurangen väl uppvärmd. —
— BORDSBESTÄLLNING GRAND HOVMASTAREN. —

Fotografierna på Hilles var enligt Dan Gunner's anteckningar tagna den 28 maj 1938. De sex medlemmarna "bemannar" på bilden instrumenten piano, fiol, kontrabas, klarinett, trumpet och batteri. Med på fotografiet finns också ytterligare några instrument: ett dragspel, en fiol en klarinett samt tre saxofoner (alt, tenor och baryton).

På Stadsträdgården spelade man enligt NWT's annonser i en månad men man återkom dit året därpå 1939, då också under maj månad.

Nya reklamfotografier togs enligt Dan Gunner's anteckningar den 1 maj.

De visar upp samma ensemble men nu i andra tjugiga klänningar, nya notställ och en luta som utökar instrumentariet.

Bordbest. Tel. 1670, 826.

DANS lördag o. söndag.

Hilles charmanta damkapell

6/5-1939
LMN

upp sine portar för säsongen i ny trivsam miljö.

Restaurant

Stadsträdgårdens

I dag kl. 18 e. m. slår

Bordbest. Kassen.

Försäkra Eder om bord i tid.

lördag o. söndag.

utsträckt tid

Trädgårdens trivsamma klubb-
rum för större och mindre säll-
skap rekommenderas.

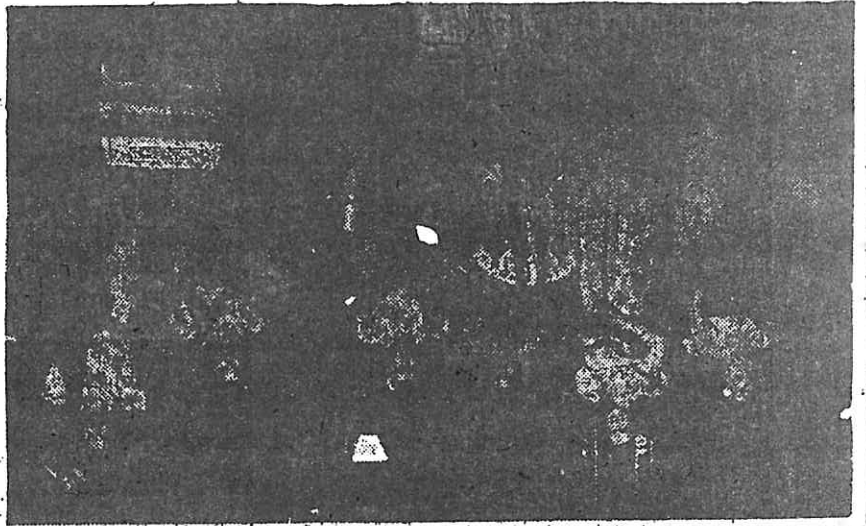
HILLES charmanta damorkester

upp sine portar för säsongen i ny, trivsam miljö till tonernas av

STADSTRÄDGÅRDEN

slår

Lördagen den 6 maj

4/5-1939

NMT

...damorkesteren Baby Stars, så vill Värmlands museum gärna veta mer. Orkestrarna är av intresse för den stora musikinventering kallad "Projekt Gränsländ" som just nu genomförs.

Vem minns Hilles och Baby Stars?

Är det någon som känner till något om damorkestrarna Hilles och Baby Stars, som troligen var verksamma i Karlstad på 30- och 40-talet? Värmlands museum vill gärna veta mer om detta.

Bilderna på Hilles och Baby Stars återfanns i den enorma samling som den kände karlstadsfotografen Dan Gunner donerade till Värmlands museum.

Det enda som är känt om Hilles och Baby Stars är att Gunner tagit bilderna, i övrigt vet man ingenting. Man kan inte ens med säkerhet säga att de båda damorkestrarna är från Värmland.

Men om så är fallet vill museet gärna veta mer, eftersom dansmusiken är en

viktig del i den stora musikinventering kallad "Projekt Gränsländ" som genomförs i Värmland och på den norska sidan.

Orkestrarna kan ju ha spelat underhållningsmusik på Stadshotellet, Stads-trädgår'n eller Nickebo, säger Kajsa Paulsson, som för närvarande hjälper Leif Stinnerbom på museets musikavdelning med inventeringen.

Museet vill också veta mer om en damorkester bestående av zigenare, som spelade på Statt i slutet av 20-talet och som var så populär att folk stod långt ut på gatan för att lyssna.

Den som känner till något om Hilles, Baby Stars, zigenarorkester eller någon annan damorkester, kan vända sig till museets musikavdelning, tel 054-11 22 35.

Är det någon som vet något om Hilles damorkester, troligen verksam i Karlstad under 30- och 40-talet, eller om...

Värmlands Folkblad
torsdag 3 sept. 1987

Forts. damorkester.

Efter några dagar fick jag ett svar på tidningsartikeln som ledde till att jag kom i kontakt med tre Baby Stars medlemmar. Orkestern har mellan åren 1932 och 1942 vid flera tillfällen haft engagemang i Karistad, både på Stat's och på Frimurarhotellet. Oftast hade gruppen fem medlemmar med sätningen: 1:a fiol, 2:a fiol, piano, dragspel och batteri. Till vissa låtar användes även saxofon, gitarr, 3:e fiol och sång. Det är med orkestern Baby Stars som jag kommer att arbeta vidare med och genom intervjuer med de tre deltagarna jag kommit i kontakt med, försöka få en bild av repertoaren, resrouten och hur livet kunde te sig för en kvinnlig underhållningsmusiker på 1930-40 talet.

